

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ
തൈത്തിരീയ സംഹിതാ
പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

പ്രഥമകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

Contents

1 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം പദ പാഠേ പ്രഥമം കാന്ധം 3

1.6 പ്രഥമകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ-(യാജമാനകാണ്ഡം).. 3

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം പദ പാഠേ പ്രഥമം കാണ്ഡം

1.6 പ്രഥമകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ - (യാജമാനകാണ്ഡം)

1.6.1.1

സം ത്വാ സിഞ്ചാമി യജുഷാ പ്രജായുർധനം ച ।
ബൃഹസ്പതി പ്രസൂതോ യജമാന ഇഹ മാ രിഷത് ।
ആജ്യമസി സത്യമസി സത്യസ്യായ്യക്ഷമസി ഹവിർസി
വൈശ്യാനകമ വൈശ്വദേവമുത്പുതശുഷ്ഠഃ സത്യൗജാഃ
സഹോഽസി സഹമാനമസി സഹസ്യാരാതീഃ
സഹസ്യാരാതീയതഃ സഹസ്വ പുതനാഃ സഹസ്വ
പുതന്യതഃ । സഹസ്രവീര്യമസി തന്മാ ജിന്വാജ്യസ്യാജ്യമസി
സത്യസ്യ സത്യമസി സത്യായു - [ ] 1

1.6.1.1 (Padam)

സമിതി । ത്വാ । സിഞ്ചാമി । യജുഷാ । പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം ।
ആയുഃ । ധനം । ച । ബൃഹസ്പതി പ്രസൂത ഇതി
ബൃഹസ്പതി - പ്രസൂതഃ । യജമാനഃ । ഇഹ । മാ । രിഷത് ।

ആജ്യം | അസി | സത്യം | അസി | സത്യസ്യ |
 ആധ്യക്ഷമിത്യധി - അക്ഷം | അസി | ഹവിഃ | അസി |
 വൈശ്യാനരം | വൈശ്വദേവമിതി വൈശ്വ - ദേവം |
 ഉത്പുതശുഷ്ണമിത്യുത്പുത - ശുഷ്ണം |
 സത്യൗജാ ഇതി സത്യ - ഓജാഃ | സഹഃ | അസി |
 സഹമാനം | അസി | സഹസ്വ | അരാതീഃ | സഹസ്വ |
 അരാതീയതഃ | സഹസ്വ | പുതനാഃ | സഹസ്വ | പുതന്യതഃ |
 സഹസ്രവീര്യമിതി സഹസ്ര - വിര്യം | അസി | തത് | മാ |
 ജിന്വ | ആജ്യസ്യ | ആജ്യം | അസി | സത്യസ്യ | സത്യം |
 അസി | സത്യായുരിതി സത്യ - ആയുഃ | 1 (50)

1.6.1.2

രസി സത്യശുഷ്ണമസി സത്യേന ത്വാദി ഘാരയാമി തസ്യ
 തേ ഭക്ഷീയ പഞ്ചാനാം ത്വാ വാതാനാം യന്ത്രായ ധർത്രായ
 ഗൃഹ്ണാമി പഞ്ചാനാം ത്വർതൂനാം യന്ത്രായ ധർത്രായ
 ഗൃഹ്ണാമി പഞ്ചാനാം ത്വാ ദിശാം യന്ത്രായ ധർത്രായ
 ഗൃഹ്ണാമി പഞ്ചാനാം ത്വാ പഞ്ചജനാനാം യന്ത്രായ
 ധർത്രായ ഗൃഹ്ണാമി ചരോസ്താ പഞ്ചബിലസ്യ യന്ത്രായ
 ധർത്രായ ഗൃഹ്ണാമി ബ്രഹ്മണസ്താ തേജസേ യന്ത്രായ

ധർത്രായ ഗൃഹ്ണാമി ക്ഷത്രസ്യ തൗജസേ യന്ത്രായ - [ ] 2

1.6.1.2 (Padam)

അസി | സത്യശുഷ്മിതി സത്യ-ശുഷ്മം | അസി | സത്യേന് |
താ | അഭീതി | ഘാരയാമി | തസ്യ | തേ | ഭക്ഷീയ |
പഞ്ചാനാം | താ | വാതാനാം | യന്ത്രായ | ധർത്രായ |
ഗൃഹ്ണാമി | പഞ്ചാനാം | താ | ഋതൂനാം | യന്ത്രായ |
ധർത്രായ | ഗൃഹ്ണാമി | പഞ്ചാനാം | താ | ദിശാം |
യന്ത്രായ | ധർത്രായ | ഗൃഹ്ണാമി | പഞ്ചാനാം | താ |
പഞ്ചജനാനാമിതി പഞ്ച - ജനാനാം | യന്ത്രായ | ധർത്രായ |
ഗൃഹ്ണാമി | ചരോഃ | താ | പഞ്ചബിലസ്യേതി
പഞ്ച - ബിലസ്യ | യന്ത്രായ | ധർത്രായ | ഗൃഹ്ണാമി |
ബ്രഹ്മണം | താ | തേജസേ | യന്ത്രായ | ധർത്രായ |
ഗൃഹ്ണാമി | ക്ഷത്രസ്യ | താ | ഓജസേ | യന്ത്രായ | 2 (50)

1.6.1.3

ധർത്രായ ഗൃഹ്ണാമി വിശേ താ യന്ത്രായ ധർത്രായ
ഗൃഹ്ണാമി സുവീര്യായ താ ഗൃഹ്ണാമി സുപ്രജാസ്തായ
താ ഗൃഹ്ണാമി രായസോഷായ താ ഗൃഹ്ണാമി
ബ്രഹ്മവർചസായ താ ഗൃഹ്ണാമി ഭൂരസ്മാക്
ഹവിർഭേവാനാ-മാശിഷോ യജമാനസ്യ ഭേവാനാം താ

ദേവതാഭ്യോ ഗൃഹ്ണാമി കാമായ ത്വാ ഗൃഹ്ണാമി । 3

1.6.1.3 (Padam)

ധർത്ത്രായ । ഗൃഹ്ണാമി । വിശേ । ത്വാ । യന്ത്ത്രായ ।
ധർത്ത്രായ । ഗൃഹ്ണാമി । സുവീര്യായേതി സു - വീര്യായ ।
ത്വാ । ഗൃഹ്ണാമി । സുപ്രജാസ്ത്വായേതി സുപ്രജാഃ - ത്വായ ।
ത്വാ । ഗൃഹ്ണാമി । രായഃ । പോഷായ । ത്വാ । ഗൃഹ്ണാമി ।
ബ്രഹ്മവർചസായേതി ബ്രഹ്മ-വർചസായ । ത്വാ ।
ഗൃഹ്ണാമി । ഭൂഃ । അസ്താകം । ഹവിഃ । ദേവാനാം । ആശിഷ
ഇത്യാ-ശിഷഃ । യജമാനസ്യ । ദേവാനാം । ത്വാ । ദേവതാഭ്യഃ ।
ഗൃഹ്ണാമി । കാമായ । ത്വാ । ഗൃഹ്ണാമി । 3 (33)

(സത്യായു-രോജസേ യന്ത്ത്രായ-ത്രയസ്ത്രിപ്ശച്ച) (A1)

1.6.2.1

ധ്രുവോഽസി ധ്രുവോഽഹഃ സജാതേഷു ഭൂയാസം
ധീരശ്ചേത്താ വസുവിദ്യുഗ്രോഽസ്യുഗ്രോഽഹഃ സജാതേഷു
ഭൂയാസ-മുഗ്രശ്ചേത്താ വസുവിദി-ഭൂരസ്യഭിഭൂരഹഃ
സജാതേഷു ഭൂയാസമഭിഭൂശ്ചേത്താ വസുവിദ്യുനജ്മി
ത്വാ ബ്രഹ്മണാ ദൈവ്യേന ഹവ്യായാസൈ വോഡവേ
ജാതവേദഃ । ഇന്ധാനാസ്ത്വാ സുപ്രജസഃ സുവീരാ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ജ്യോഗ്ജീവേമ ബലിഹൃതോ വയം തേ ।

യന്മേ അഗ്നേ അസ്യ യജ്ഞസ്യ രിഷ്ടാ - [ ] 4

1.6.2.1 (Padam)

ധ്രുവഃ । അസി । ധ്രുവഃ । അഹം । സജാതേഷിതി

സ - ജാതേഷു । ഭൂയാസം । ധീരഃ । ചേത്താ ॥

വസുവിദിതി വസു - വിത് । ഉഗ്രഃ । അസി । ഉഗ്രഃ । അഹം ।

സജാതേഷിതി സ-ജാതേഷു । ഭൂയാസം । ഉഗ്രഃ । ചേത്താ ॥

വസുവിദിതി വസു - വിത് । അഭിഭൂരിത്യഭി - ഭൂഃ । അസി ।

അഭിഭൂരിത്യഭി - ഭൂഃ । അഹം । സജാതേഷിതി

സ - ജാതേഷു । ഭൂയാസം । അഭിഭൂരിത്യഭി - ഭൂഃ ।

ചേത്താ ॥ വസുവിദിതി വസു - വിത് । യുനജ്മി । ത്വാ ।

ബ്രഹ്മണാ । ദൈവ്യേന । ഹവ്യായ । അസ്മൈ । വോഡവേ ।

ജാതവേദ ഇതി ജാത - വേദഃ । ഇന്ധാനാഃ । ത്വാ । സുപ്രജസ

ഇതി സു - പ്രജസഃ । സുവീരാ ഇതി സു-വീരാഃ । ജ്യോക് ।

ജീവേമ । ബലിഹൃത ഇതി ബലി-ഹൃതഃ । വയം । തേ । യത് ।

മേ । അഗ്നേ । അസ്യ । യജ്ഞസ്യ । രിഷ്ടാത് ॥ 4 (50)

1.6.2.2

ദ്യവാ സ്തന്വാ-ദാജ്യസ്യോത വിഷ്ണോ । തേന ഹന്മി സപത്നം

ദുർമരായുമൈനം ദധാമി നിർജ്ജത്യാ ഉപസ്ഥേ ॥

ഭൂർ ഭൂവഃ സുവരൂഘുഷോ അഗ്നേ യജമാനായൈധി
 നിശുഷോ അഭിദാസതേ । അഗ്നേ ദേവേഭ്യ മന്നിഭ്യ
 മന്ദ്രജിഹ്വാ-മർത്യസ്യ തേ ഹോതർമൂർദ്ധ്വന്നാ ജിഹ്വർമി
 രായസ്പോഷായ സുപ്രജാസ്തായ സുവീര്യായ മനോഽസി
 പ്രാജാപത്യം മനസാ മാ ഭൂതേനാ *വിശ വാഗ്വൈസ്യന്ദ്രീ
 സപതക്ഷയണീ - [ ] 5

1.6.2.2 (Padam)

യത് । വാ । സ്കന്ദാത് । ആജ്യസ്യ । ഉത । വിഷ്ണോ ഇതി ।
 തേന । ഹന്മി । സപതം । ഭൂർമരായുമിതി ദുഃ - മരായും ।
 ഏതി । ഏനം । ദധാമി । നിർ.ഋത്യാ ഇതി നിഃ - ഋത്യാഃ ।
 ഉപസ്ഥ ഇത്യുപ - സ്ഥേ । ദുഃ । ഭൂവഃ । സുവഃ । ഉഘുഷ
 ഇത്യുത് - ശുഷുഃ । അഗ്നേ । യജമാനായ । ഏധി । നിശുഷ
 ഇതി നി - ശുഷുഃ । അഭിദാസത ഇത്യഭി - ദാസതേ ।
 അഗ്നേ । ദേവേഭ്യേതി ദേവ - ഇഭ്യ । മന്നിഭ്യേതി മനു - ഇഭ്യ ।
 മന്ദ്രജിഹ്വേതി മന്ദ്ര - ജിഹ്വ । അമർത്യസ്യ । തേ । ഹോതഃ ।
 മൂർദ്ധ്വൻ । ഏതി । ജിഹ്വർമി । രായഃ । പോഷായ ।
 സുപ്രജാസ്തായേതി സുപ്രജാഃ - തായ ।
 സുവീര്യായേതി സു - വീര്യായ । മനഃ । അസി ।

പ്രാജാപത്യമിതി പ്രാജാ - പത്യം । മനസാ । മാ । ഭൂതേന ।

ഏതി । വിശ । വാക് । അസി । ഐന്ദ്രീ ।

സപതക്ഷയണീതി സപത - ക്ഷയണീ । 5 (50)

1.6.2.3

വാചാ മേന്ദ്രിയേണാ *വിശ വസന്തമൃത്യുനാം പ്രീണാമി
സ മാ പ്രീതഃ പ്രീണാതു ഗ്രീഷ്മമൃത്യുനാം പ്രീണാമി സ
മാ പ്രീതഃ പ്രീണാതു വർഷാ ജൃത്യുനാം പ്രീണാമി താ മാ
പ്രീതാഃ പ്രീണന്തു ശരദമൃത്യുനാം പ്രീണാമി സാ മാ
പ്രീതാ പ്രീണാതു ഹേമന്ത-ശിശിരാവൃത്യുനാം
പ്രീണാമി തൗ മാ പ്രീതൗ പ്രീണീതാമഗ്നിഷോമയോരഹം
ദേവയജ്യയാ ചക്ഷുഷ്ണാൻ ഭൂയാസമഗ്നേരഹം
ദേവയജ്യയാന്നാദോ ഭൂയാസം - [ ] 6

1.6.2.3 (Padam)

വാചാ । മാ । ഇന്ദ്രിയേണ । ഏതി । വിശ । വസന്തം ।
ജൃത്യുനാം । പ്രീണാമി । സഃ । മാ । പ്രീതഃ । പ്രീണാതു ।
ഗ്രീഷ്മം । ജൃത്യുനാം । പ്രീണാമി । സഃ । മാ । പ്രീതഃ ।
പ്രീണാതു । വർഷാഃ । ജൃത്യുനാം । പ്രീണാമി । താഃ । മാ ।
പ്രീതാഃ । പ്രീണന്തു । ശരദം । ജൃത്യുനാം । പ്രീണാമി । സാ ।

മാ । പ്രീതാ । പ്രീണാതു । ഹേമന്തശിശിരാവിതി
 ഹേമന്ത - ശിശിരൗ । ഋതൂനാം । പ്രീണാമി । തൗ । മാ ।
 പ്രീതൗ । പ്രീണീതാം ।
 അഗ്നീഷോമയോരിത്യഗ്നീ - സോമയോഃ । അഹം ।
 ദേവയജ്യയേതി ദേവ-യജ്യയാ" । ചക്ഷുഷ്ഠാൻ । ഭൂയാസം ।
 അഗ്നേഃ । അഹം । ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ" ।
 അന്നാദ ഇത്യന്ന - അദഃ । ഭൂയാസം । 6 (50)

1.6.2.4

ദബ്ധിരസ്യദബ്ധോ ഭൂയാസമമും ദദേയമഗ്നീഷോമയോരഹം
 ദേവയജ്യയാ വൃത്രഹാ ഭൂയാസമിന്ദ്രാഗ്നിയോരഹം
 ദേവയജ്യയേന്ദ്രിയാവൃന്നാദോ ഭൂയാസമിന്ദ്രസ്യാഹം
 ദേവയജ്യയേന്ദ്രിയാവീ ഭൂയാസം മഹേന്ദ്രസ്യാഹം
 ദേവയജ്യയാ ജേമാനം മഹിമാനം ഗമേയമഗ്നേഃ
 സിഷ്ടകൃതോഹം ദേവയജ്യയാഽഽയുഷ്ഠാൻ യജേന്തൻ
 പ്രതിഷ്ഠാം ഗമേയം । 7

1.6.2.4 (Padam)

ദബ്ധിഃ । അസി । അദബ്ധഃ । ഭൂയാസം । അമും । ദദേയം ।
 അഗ്നീഷോമയോരിത്യഗ്നീ - സോമയോഃ । അഹം ।
 ദേവയജ്യയേതി ദേവ-യജ്യയാ" । വൃത്രഹേതി വൃത്ര - ഹാ ।

ഭൂ॒യാ॒സം । ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നിയോ॑രിതീ॒ന്ദ്ര - അ॒ഗ്നിയോഃ॑ । അ॒ഹം ।
 ദേ॒വയ॑ജ്യയേതി ദേ॒വ - യ॒ജ്യയാ॑ । ഇ॒ന്ദ്രിയാ॑വീ ।
 അ॒ന്നാദ॑ ഇത്യ॒ന്ന - അ॒ദഃ । ഭൂ॒യാ॒സം । ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ । അ॒ഹം ।
 ദേ॒വയ॑ജ്യയേതി ദേ॒വ - യ॒ജ്യയാ॑ । ഇ॒ന്ദ്രിയാ॑വീ । ഭൂ॒യാ॒സം ।
 മ॒ഹേ॒ന്ദ്രസ്യേ॑തി മ॒ഹാ - ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ । അ॒ഹം । ദേ॒വയ॑ജ്യയേതി
 ദേ॒വ - യ॒ജ്യയാ॑ । ജേ॒മാനം॑ । മ॒ഹിമാ॑നം । ഗ॒മേയം॑ । അ॒ഗ്നേഃ॑ ।
 സി॒ഷ്ടകൃ॑ത ഇതി॒ സി॒ഷ്ട - കൃ॑തഃ । അ॒ഹം । ദേ॒വയ॑ജ്യയേതി
 ദേ॒വ - യ॒ജ്യയാ॑ । ആ॒യുഷ്ഠാൻ॑ । യ॒ജ്ഞേ॑ന ।

പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑മിതി പ്രതി - സ്ഥാ॑നം । ഗ॒മേയം॑ । 7 (36)

(രിഷ്ടാഥ്-സപതക്ഷയണ്യ-നാദോ ഭൂയാസ്യ-ഷട്ത്രിശ്ശ്ച) (A2)

1.6.3.1

അ॒ഗ്നിർമാ॑ ഭൂ॒രിഷ്ടാ॑ത് പാ॒തു സ॒വിതാ॑ഽഘ॒ശഃ॑ സാ॒ഭ്യോ
 മേ॒ന്തി ഭൂ॒രേ॒രാതീ॑യതി തമേ॒തേന॑ ജേ॒ഷ്ഠഃ॑
 സു॒രൂപ॑വർഷ॒വർണ॑ ഏ॒ഹീമാ॑ൻ ഭ॒ദ്രാൻ॑ ഭൂ॒ര്യാഃ॑ അ॒ഭ്യേഹി॑
 മാ॒മനു॑പ്ര॒താ ന്യൂ॑ ശീ॒ർഷാ॑ണി മൃ॒ദ്ധാമി॑ധ ഏ॒ഹ്യദി॑ത ഏ॒ഹി
 സ॒രസ്വ॑ത്യേ॒ഹി ര॑ന്തിര॒സി ര॑മതിര॒സി സു॑ന॒ര്യസി॑
 ജു॒ഷ്ട ജു॒ഷ്ടം॑ തേ॒ശീയോ॑പ॒ഹൃത॑ ഉ॒പഹ॑വം - [ ] 8

1.6.3.1 (Padam)

അഗ്നിഃ | മാ | ദുരിഷ്ടാദിതി ദുഃ-ഇഷ്ടാത് | പാതു | സവിതാ |
 അഘശംസാദിത്യഘ - ശംസാത് | യഃ | മേ | അന്തി | ദൂരേ |
 അരാതീയതി | തം | ഏതേന | ജേഷം | സൂരൂപവർഷവർണ
 ഇതി സൂരൂപ - വർഷവർണേ | ഏതി | ഇഹി | ഇമാൻ |
 ഭദ്രാൻ | ദൂര്യാൻ | അഭി | ഏതി | ഇഹി | മാം |
 അനുവ്രതേത്യനു-വ്രതാ | നീതി | ഉ | ശീർഷാണി | മൂഢധം |
 ഇഡേ | ഏതി | ഇഹി | അദിതേ | ഏതി | ഇഹി | സർസ്വതി |
 ഏതി | ഇഹി | രന്തിഃ | അസി | രമതിഃ | അസി | സൂനരീ |
 അസി | ജുഷ്ടേ | ജുഷ്ടീം | തേ | അശീയ | ഉപഹൃത
 ഇത്യുപ - ഹൃതേ | ഉപഹവമിത്യുപ - ഹവം | 8 (50)

1.6.3.2

തേഽശീയ സാ മേ സത്യാഽഽശീരസ്യ യജ്ഞസ്യ
 ദൂയാദരേഡതാ മനസാ തച്ഛകേയം യജേണാ ദിവച്ഛ
 രോഹതു യജേണാ ദിവം ഗച്ഛതു യോ ദേവയാനഃ
 പൻമാസ്മേന യജേണാ ദേവാച്ഛ അപ്യേതസ്മാസിന്ദ്ര
 ഇന്ദ്രിയം ദധാത്വസ്മാനായ ഉത യജ്ഞാഃ സചന്താമസ്മാസു

സന്താശിഷഃ സാ നഃ പ്രിയാ സുപ്രതൂർതിർമഘോനീ
 ജുഷ്ടീരസി ജുഷസ്വ നോ ജുഷ്ടാ നോ - [ ] 9

1.6.3.2 (Padam)

തേ | അശീയ | സാ | മേ | സത്യാ | ആശീരിത്യാ - ശീഃ |
 അസ്യ | യജ്ഞസ്യ | ഭൂയാത് | അരേധതാ | മനസാ | തത് |
 ശകേയം | യജ്ഞഃ | ദിവം | രോഹതു | യജ്ഞഃ | ദിവം |
 ഗച്ഛതു | യഃ | ദേവയാന ഇതി ദേവ-യാനഃ | പൻമാഃ | തേന |
 യജ്ഞഃ | ദേവാൻ | അപീതി | ഏതു | അസ്മാസു | ഇന്ദ്രഃ |
 ഇന്ദ്രിയം | ദധാതു | അസ്മാൻ | രായഃ | ഉത | യജ്ഞാഃ |
 സചന്താം | അസ്മാസു | സന്തു | ആശിഷ ഇത്യാ - ശിഷഃ |
 സാ | നഃ | പ്രിയാ | സുപ്രതൂർതിരിതി സു - പ്രതൂർതിഃ |
 മഘോനീ | ജുഷ്ടീഃ | അസി | ജുഷസ്വ | നഃ |
 ജുഷ്ടാ | നഃ | 9 (50)

1.6.3.3

സി ജുഷ്ടീം തേ ഗമേയം മനോ ജ്യോതിർ ജുഷതാമാജ്യം
 വിച്ഛിന്നം യജ്ഞം സമിമം ദധാതു | ബൃഹസ്പതി-
 സ്തനുതാമിമന്നോ വിശ്വേ ദേവാ ഇഹ മാദയന്താം |
 ബ്രധ്ന പിന്ധസ്വ ദദതോ മേ മാ ക്ഷായി കുർവതോ മേ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

മോപ ദസത് പ്രജാപതേർ ദാഹോഽസ്യൂർജസ്യാൻ പയസ്യാൻ
പ്രാണാപാനൗ മേ പാഹി സമാനവ്യാനൗ മേ
പാഹ്യുദാനവ്യാനൗ മേ പാഹ്യക്ഷിതോഽസ്യക്ഷിത്യൈ ത്വാ ( )
മാ മേ ക്ഷേഷ്ടാ അമൃത്രാമൃഷ്ണീൻ ലോകേ । 10

1.6.3.3 (Padam)

അസി । ജുഷ്ഠീം । തേ । ഗമേയം । മനഃ । ജ്യോതിഃ । ജുഷതാം ।
ആജ്യം । വിച്ഛിന്നമിതി വി - ഛിന്നം । യജ്ഞം । സമിതി ।
ഇമം । ദധാതു । ബൃഹസ്സതിഃ । തനുതാം । ഇമം । നഃ ।
വിശ്വേ । ദേവാഃ । ഇഹ । മാദയന്താം । ബ്രഹ്മ । പിനാസ ।
ദദതഃ । മേ । മാ । ക്ഷായി । കുർവതഃ । മേ । മാ । ഉപേതി ।
ദസത് । പ്രജാപതേരിതി പ്രജാ - പതേഃ । ദാഹഃ । അസി ।
ഊർജസ്യാൻ । പയസ്യാൻ । പ്രാണാപാനാവിതി
പ്രാണ - അപാനൗ । മേ । പാഹി ।
സമാനവ്യാനാവിതി സമാന - വ്യാനൗ । മേ । പാഹി ।
ഉദാനവ്യാനാവിത്യുദാന-വ്യാനൗ । മേ । പാഹി । അക്ഷിതഃ ।
അസി । അക്ഷിത്യൈ । ത്വാ ( ) । മാ । മേ । ക്ഷേഷ്ടാഃ ।
അമൃത്ര । അമൃഷ്ണീൻ । ലോകേ । 10 (56)

(ഉപഹവം-ജുഷ്ഠാനസ്-ത്വാ ഷട് ച) (A3)

1.6.4.1

ബർഹിഷോഽഹം ദേവയജ്യയാ പ്രജാവാൻ ഭൂയാസം
 നരാശ്ഛ്വസസ്യാഹം ദേവയജ്യയാ പശുമാൻ ഭൂയാസമഗ്നഃ
 സിഷ്ടകൃതോഽഹം ദേവയജ്യയാഽയുഷ്മാൻ യജേന്തൻ
 പ്രതിഷ്ഠാം ഗമേയമഗ്നേരഹ-മുജ്ജിതി-മനുജേജ്ഷ്വ
 സോമസ്യാഹ - മുജ്ജിതി-മനുജേജ്ഷ്മഗ്നേരഹ-മുജ്ജിതി-
 മനുജേജ്ഷ്മഗ്നീ-ഷോമയോരഹ-മുജ്ജിതി-മനുജേജ്ഷ-
 മിന്ദ്രാഗ്നിയോരഹ-മുജ്ജിതി മനുജേജ്ഷ-മിന്ദ്രസ്യാഹ- [ ] 11

1.6.4.1 (Padam)

ബർഹിഷഃ । അഹം । ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ ।
 പ്രജാവാനിതി പ്രജാ - വാൻ । ഭൂയാസം । നരാശ്ഛ്വസസ്യ ।
 അഹം । ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ । പശുമാനിതി
 പശു - മാൻ । ഭൂയാസം । അഗ്നഃ । സിഷ്ടകൃത ഇതി
 സിഷ്ട - കൃതഃ । അഹം । ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ ।
 ആയുഷ്മാൻ । യജേന്തൻ । പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി - സ്ഥാം ।
 ഗമേയം । അഗ്നഃ । അഹം । മുജ്ജിതിമിത്യുത് - ജിതിം ।
 അനു । ഉദിതി । ജേഷം । സോമസ്യ । അഹം ।
 മുജ്ജിതിമിത്യുത്-ജിതിം । അനു । ഉദിതി । ജേഷം । അഗ്നഃ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

അഹം । ഉജ്ജിതിമിത്യുത് - ജിതിം । അനു । ഉദിതി । ജേഷം ।

അഗ്നീഷോമയോരിത്യഗ്നീ - സോമയോഃ । അഹം ।

ഉജ്ജിതിമിത്യുത് - ജിതിം । അനു । ഉദിതി । ജേഷം ।

ഇന്ദ്രാഗ്നിയോരിതീന്ദ്ര - അഗ്നിയോഃ । അഹം ।

ഉജ്ജിതിമിത്യുത് - ജിതിം । അനു । ഉദിതി । ജേഷം ।

ഇന്ദ്രസ്യ । അഹം । 11 (50)

1.6.4.2

മുജ്ജിതിമനുജേഷം മഹേന്ദ്രസ്യാഹ മുജ്ജിതി-

മനുജേഷമഗ്നേഃ സിഷ്ടകൃതോഹ മുജ്ജിതി-മനുജേഷം

വാജസ്യ മാ പ്രസവേനോദ് ഗ്രാഭേണോദഗ്രഭീത് ।

അഥാ സപതാച് ഇന്ദ്രോ മേ നിഗ്രാഭേണായരാച് അകഃ ।

ഉദ്ഗ്രാഭം ച നിഗ്രാഭം ച ബ്രഹ്മ ദേവാ അവിവൃധൻ ।

അഥാ സപതാനിന്ദ്രാഗ്നീ മേ വിഷുചീനാൻ വൃസ്യതാം ।

ഏവാ അഗ്നന്നാശിഷോ ദോഹകാമാ ഇന്ദ്രവന്തോ - [ ] 12

1.6.4.2 (Padam)

ഉജ്ജിതിമിത്യുത് - ജിതിം । അനു । ഉദിതി । ജേഷം ।

മഹേന്ദ്രസ്യേതി മഹാ - ഇന്ദ്രസ്യ । അഹം ।

ഉജ്ജിതിമിത്യുത്-ജിതിം । അനു । ഉദിതി । ജേഷം । അഗ്നേഃ ।

സ്വിഷ്ടകൃത ഇതി സ്വിഷ്ട - കൃതഃ । അഹം ।
 ഉജ്ജിതിമിത്യുത് - ജിതിം । അനു । ഉദിതി । ജേഷം ।
 വാജസ്യ । മാ । പ്രസവേനേതി പ്ര - സവേന ।
 ഉദ്ഗ്രാഭേണേത്യുത് - ഗ്രാഭേന । ഉദിതി । അഗ്രഭീത് । അഥ ।
 സപതാൻ । ഇന്ദ്രഃ । മേ । നിഗ്രാഭേണേതി നി - ഗ്രാഭേന ।
 അധരാൻ । അകഃ । ഉദ്ഗ്രാഭമിത്യുത് - ഗ്രാഭം । ച ।
 നിഗ്രാഭമിതി നി - ഗ്രാഭം । ച । ബ്രഹ്മ । ദേവാഃ ।
 അവിവൃധന് । അഥ । സപതാൻ ।
 ഇന്ദ്രാഗ്നി ഇതീന്ദ്ര - അഗ്നി । മേ । വിഷ്വചീനാൻ । വീതി ।
 അസൃതാം । ഏതി । ഇമാഃ । അഗ്മന് ।
 ആശിഷ ഇത്യാ - ശിഷഃ । ദോഹകാമാ ഇതി
 ദോഹ - കാമാഃ । ഇന്ദ്രവന്ത ഇതീന്ദ്ര - വന്തഃ । **12 (50)**

1.6.4.3

വനാമഹേ ധുക്ഷീമഹി പ്രജാമിഷം । രോഹിതേന ത്വാഗ്നിർ
 ദേവതാം ഗമയതു ഹരിദ്യാം ത്വേന്ദ്രോ ദേവതാം
 ഗമയത്വേതശേന ത്വാ സുര്യോ ദേവതാം ഗമയതു വി തേ
 മുഞ്ചാമി രശനാ വി രശ്മീൻ വി യോക്ത്രാ യാനി
 പരിചർത്താനി ധത്താദസ്മാസു ദ്രവിണം യച്ച ഭദ്രം പ്രണോ

ബ്രൂതാദ്-ഭാഗധാൻ ദേവതാസു । വിഷ്ണോഃ ശംഘോരഹം
ദേവയജ്യയാ യജേണൻ പ്രതിഷ്ഠാം ഗമേയ്യ സോമസ്യാഹം
ദേവയജ്യയാ - [ ] 13

1.6.4.3 (Padam)

വനാമഹേ । ധൃക്ഷീമഹി । പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം । ഇഷം ।
രോഹിതേന । ത്വാ । അഗ്നിഃ । ദേവതാം । ഗമയതു ।
ഹരിദ്യാമിതി ഹരി-ദ്യാം । ത്വാ । ഇന്ദ്രഃ । ദേവതാം । ഗമയതു ।
ഏതശേന । ത്വാ । സൂര്യഃ । ദേവതാം । ഗമയതു । വീതി । തേ ।
മുഞ്ചാമി । രശനാഃ । വീതി । രശ്മിൻ । വീതി । യോക്താ ।
യാനി । പരിചർത്തനാനീതി പരി - ചർത്തനാനി । ധത്താത് ।
അസ്മാസു । ദ്രവിണം । യത് । ച । ഭദ്രം । പ്രേതി । നഃ ।
ബ്രൂതാത് । ഭാഗധാനിതി ഭാഗ - ധാൻ । ദേവതാസു ।
വിഷ്ണോഃ । ശംഘോരിതി ശം - യോഃ । അഹം ।
ദേവയജ്യയേതി ദേവ- യജ്യയാ । യജേണൻ ।
പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി - സ്ഥാം । ഗമേയം । സോമസ്യ ।
അഹം । ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ । 13 (50)

1.6.4.4

സുരേതാ രേതോ ധിഷീയ തപ്ഷ്ഠൂരഹം ദേവയജ്യയാ
 പശൂനാഽ രൂപം പുഷേയം ദേവാനാം പത്നീരഗ്നിർ
 ഗൃഹപതിർ യജ്ഞസ്യ മിമൂനം തയോരഹം ദേവയജ്യയാ
 മിമൂനേന പ്രഭൂയാസം ഘേദോഽസി വിത്തിരസി വിദേയ
 കർമാഽസി കരുണമസി ക്രിയാസഽ സനിരസി
 സനിതാഽസി സനേയം ഘൃതവന്തം കുലായിനഽ
 രായസ്പോഷഽ സഹസ്രിണം ഘേദോ ദദാതു വാജിനം । 14

1.6.4.4 (Padam)

സുരേതാ ഇതി സു - രേതാഃ । രേതഃ । ധിഷീയ । തപ്ഷ്ഠൂഃ ।
 അഹം । ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ । പശൂനാം । രൂപം ।
 പുഷേയം । ദേവാനാം । പത്നീഃ । അഗ്നിഃ । ഗൃഹപതിരിതി
 ഗൃഹ - പതിഃ । യജ്ഞസ്യ । മിമൂനം । തയോഃ । അഹം ।
 ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ । മിമൂനേന । പ്രേതി ।
 ഭൂയാസം । വേദഃ । അസി । വിത്തിഃ । അസി । വിദേയ ।
 കർമ്മ । അസി । കരുണം । അസി । ക്രിയാസം । സനിഃ ।
 അസി । സനിതാ । അസി । സനേയം । ഘൃതവന്തമിതി
 ഘൃത - വന്തം । കുലായിനം । രായഃ । പോഷം ।

സഹസ്രിണം | വേദഃ | ദദാതു | വാജിനം | 14 (44)

(ഇന്ദ്രസ്യാഹ-മിന്ദ്രവന്തഃ-സോമസ്യാഹം ദേവയജ്യയാ-
ചതുശ്ചതാരിശ്ശു) (A4)

1.6.5.1

ആ പ്യായതാം ധ്രുവാ ഘൃതേന യജ്ഞം യജ്ഞം പ്രതി
ദേവയദ്ഭ്യഃ | സൂര്യായാ ഊയോദിത്യാ ഉപസ്ഥം ഉരുധാരാ
പൃഥിവീ യജ്ഞേ അസിൻ | പ്രജാപതേർ വിഭാന്നാമ
ലോകസ്യസിഷ്ഠാ ദധാമി സഹ യജമാനേന സദസി സതേ
ഭൂയാഃ സർവമസി സർവം മേ ഭൂയാഃ പൂർണമസി പൂർണം
മേ ഭൂയാ അക്ഷിതമസി മാ മേ ക്ഷേഷോഃ പ്രാച്യാം ദിശി
ദേവാ ഋതിജോ മാർജയന്താം ദക്ഷിണായാം- [ ] 15

1.6.5.1 (Padam)

ഏതി | പ്യായതാം | ധ്രുവാ | ഘൃതേന | യജ്ഞം യജ്ഞമിതി
യജ്ഞം - യജ്ഞം | പ്രതിതി | ദേവയദ്ഭ്യ ഇതി
ദേവയത് - ഭ്യഃ | സൂര്യായാഃ | ഊധഃ | അദിത്യാഃ | ഉപസ്ഥം
ഇത്യുപ - സ്ഥേ | ഉരുധാരേത്യുരു - ധാരാ | പൃഥിവീ |
യജ്ഞേ | അസിൻ | പ്രജാപതേരിതി പ്രജാ - പതേഃ |
വിഭാനിതി വി - ഭാൻ | നാമ | ലോകഃ | തസ്മിൻ | ത്വാ |

ദധാമി | സഹ | യജമാനേന | സത് | അസി | സത് | മേ |
 ഭൂയാഃ | സർവം | അസി | സർവം | മേ | ഭൂയാഃ | പൂർണം |
 അസി | പൂർണം | മേ | ഭൂയാഃ | അക്ഷിതം | അസി | മാ | മേ |
 ക്ഷേഷ്ഠാഃ | പ്രാച്യാം | ദിശി | ദേവാഃ | ഋതിജഃ |
 മാർജയന്താം | ദക്ഷിണായാം | **15 (50)**

1.6.5.2

ദിശി മാസാഃ പിതരോ മാർജയന്താം പ്രതീച്യാം ദിശി
 ഗൃഹാഃ പശവോ മാർജയന്താമുദീച്യാം ദിശ്യാപ
 ഓഷധയോ വനസ്സതയോ മാർജയന്താമുർധായാം ദിശി
 യജ്ഞഃ സംഘ്വത്സരോ യജ്ഞപതിർ മാർജയന്താം വിഷ്ണോഃ
 ക്രമോഽസ്യദിമാതിഹാ ഗായത്രേണ ഛന്ദസാ പൃഥിവീമനു
 വി ക്രമേ നിർഭക്തഃ സ യം വിഷ്ണോ വിഷ്ണോഃ
 ക്രമോഽസ്യദിശസ്തിഹാ ത്രൈഷ്ടുഭേന ഛന്ദസാഽന്തരിക്ഷമനു
 വി ക്രമേ നിർഭക്തഃ സ യം വിഷ്ണോ വിഷ്ണോഃ
 ക്രമോഽസ്യരാതീയതോ ഹന്താ ജാഗതേന ഛന്ദസാ ദിവമനു
 വി ക്രമേ നിർഭക്തഃ സ യം വിഷ്ണോ വിഷ്ണോഃ
 ക്രമോഽസി ശത്രുയതോ ഹന്താഽനുഷ്ടുഭേന ഛന്ദസാ
 ദിശോഽനു വി ക്രമേ നിർഭക്തഃ സ യം വിഷ്ണഃ | **16**

1.6.5.2 (Padam)

ദിശി | മാസാഃ | പിതരഃ | മാർജയന്താം | പ്രതീച്യാം | ദിശി |
 ഗൃഹാഃ | പശവഃ | മാർജയന്താം | ഉദീച്യാം | ദിശി | ആപഃ |
 ഓഷധയഃ | വനസ്പതയഃ | മാർജയന്താം | ഊർധ്വായാം |
 ദിശി | യജ്ഞഃ | സ്വംവത്സര ഇതി സം - വത്സരഃ |
 യജ്ഞപതിരിതി യജ്ഞ - പതിഃ | മാർജയന്താം | വിഷ്ണോഃ |
 ക്രമഃ | അസി | അഭിമാതിഹേത്യഭിമാതി-ഹാ | ഗായത്രേണ |
 ഛന്ദസാ | പൃഥിവീം | അനു | വീതി | ക്രമേ | നിർഭക്ത ഇതി
 നിഃ - ഭക്തഃ | സഃ | യം | ദിഷ്ഠഃ | വിഷ്ണോഃ | ക്രമഃ | അസി |
 അഭിശസ്തിഹേത്യഭിശസ്തി - ഹാ | ശ്വേതശ്വേദേന | ഛന്ദസാ |
 അന്തരിക്ഷം | അനു | വീതി | ക്രമേ | നിർഭക്ത ഇതി
 നിഃ-ഭക്തഃ | സഃ | യം | ദിഷ്ഠഃ | വിഷ്ണോഃ ( ) | ക്രമഃ | അസി |
 അരാതീയതഃ | ഹന്താ | ജാഗതേന | ഛന്ദസാ | ദിവം |
 അനു | വീതി | ക്രമേ | നിർഭക്ത ഇതി നിഃ - ഭക്തഃ | സഃ |
 യം | ദിഷ്ഠഃ | വിഷ്ണോഃ | ക്രമഃ | അസി | ശത്രുയത ഇതി
 ശത്രു - യതഃ | ഹന്താ | ആനുഷ്ടുഭേനേത്യാനു - സ്ഥുഭേന |
 ഛന്ദസാ | ദിശഃ | അനു | വീതി | ക്രമേ | നിർഭക്ത ഇതി
 നിഃ - ഭക്തഃ | സഃ | യം | ദിഷ്ഠഃ | **16 (79)**

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

(ദക്ഷിണായാ - മന്തരിക്ഷമനു വി ക്രമേ നിർഭക്തഃ സ യം

ദിഷ്ടോ വിഷ്ടോ-രേകാന ത്രിശ്ശ്ച) (A5)

1.6.6.1

അഗന്മ സുവഃ സുവരഗന്മ സംഭൃശസ്തേ മാ ഛരിമ്സി യത്തേ
തപസ്തസൈ തേ മാഃഃ വൃക്ഷി സുഭൂരിസി ശ്രേഷ്ഠോ
രശ്മീനാമായൂർധാ അന്ധായൂർമേ ധേഹി വർചോധാ
അസി വർചോ മയി ധേഹീദമഹമമും ഭ്രാത്യവ്യമാഭ്യോ
ദിഗ്ഭ്യോഽസൈ ദിവോഽസ്മാദന്തരിക്ഷാദസൈ പൃഥിവ്യാ
അസ്മാദന്നാഭ്യാന്നിർഭജാമി നിർഭക്തഃ സ യം ദിഷ്ടഃ । 17

1.6.6.1 (Padam)

അഗന്മ । സുവഃ । സുവഃ । അഗന്മ । സംഭൃശ ഇതി
സം - ഭൃശഃ । തേ । മാ । ഛരിമ്സി । യത് । തേ । തപഃ ।
തസൈ । തേ । മാ । ഏതി । വൃക്ഷി । സുഭൂരിതി സു - ഭ്യഃ ।
അസി । ശ്രേഷ്ഠഃ । രശ്മീനാം । ആയൂർധാ ഇത്യായുഃ - ധാഃ ।
അസി । ആയുഃ । മേ । ധേഹി । വർചോധാ ഇതി വർചഃ-ധാഃ ।
അസി । വർചഃ । മയി । ധേഹി । ഇദം । അഹം । അമും ।
ഭ്രാത്യവ്യം । ആഭ്യഃ । ദിഗ്ഭ്യ ഇതി ദിക് - ഭ്യഃ । അസൈ ।
ദിവഃ । അസ്മാത് । അന്തരിക്ഷാത് । അസൈ । പൃഥിവ്യാഃ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

അസ്മാത് | അന്നാദ്യാദിയന്ന - അദ്യാത് | നിരിതി | ഭജാമി |
നിർഭക്ത ഇതി നിഃ - ഭക്തഃ | സഃ | യം | ദ്വിഷ്ഠഃ | 17 (50)

1.6.6.2

സം ജ്യോതിഷാഭ്യവമൈന്ദ്രീ-മാവൃതമന്യാവർതേ സമഹം
പ്രജയാ സം മയാ പ്രജാ സമഹഃ രായസ്പോഷേണ
സം മയാ രായസ്പോഷഃ സമീദ്ധോ അഗ്നേ മേ ദീദിഹി
സമേദ്ധോ തേ അഗ്നേ ദീദ്യാസം വസുമാൻ യജ്ഞോ
വസീയാൻ ഭൂയാസമഗ്ന ആയുഷ്ഠി പവസ ആ
സുവോർജമിഷം ച നഃ | ആരേ ബാധസ്വ ദുഷ്ഠനാം |
അഗ്നേ പവസ്വ സ്വപാ അസ്മേ വർചഃ സുവീര്യം | 18

1.6.6.2 (Padam)

സമിതി | ജ്യോതിഷാ | അഭ്യവം | ഐന്ദ്രീം |
ആവൃതമിത്യാ - വൃതം | അന്യാവർത ഇത്യനു-ആവർതേ |
സമിതി | അഹം | പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ | സമിതി | മയാ |
പ്രജേതി പ്ര - ജാ | സമിതി | അഹം | രായഃ | പോഷേണ |
സമിതി | മയാ | രായഃ | പോഷഃ | സമീദ്ധ ഇതി സം - ഇദ്ധഃ |
അഗ്നേ | മേ | ദീദിഹി | സമേദ്ധേതി സം - ഏദ്ധാ | തേ |
അഗ്നേ | ദീദ്യാസം | വസുമാനിതി വസു - മാൻ | യജ്ഞഃ |

വ॒സീ॑യാൻ | ഭൂ॒യാ॒സം | അ॒ഗ്നേ॑ | ആ॒യുഷ്॑ഷി | പ॒വ॒സേ॑ |
 ഏ॒തി॑ | സു॒വ॒ | ഊ॒ർജം॑ | ഇ॒ഷം | ച॒ | നഃ॑ | ആ॒രേ॑ | ബാ॒ധ॒സ്വ॒ |
 ഭൂ॒ച്ഛു॒നാം | അ॒ഗ്നേ॑ | പ॒വ॒സ്വ॒ | സ്വ॒പാ॒ ഇ॒തി॑ സു - അ॒പാഃ॑ |
 അ॒സ്മേ॑ ഇ॒തി॑ | വർ॒ചഃ॑ | സു॒വീ॒ര്യ॒മിതി॑ സു - വീ॒ര്യം॑ | **18 (50)**

1.6.6.3

ദ॒ധത്॑പോഷ്ഠ് ര॒യിം മ॒യി | അ॒ഗ്നേ॑ ഗൃ॒ഹപ॑തേ
 സു॒ഗൃ॒ഹപ॑തിര॒ഹം ത്വയാ॑ ഗൃ॒ഹപ॑തി॒നാ ഭൂ॒യാ॒സച്ഛ്
 സു॒ഗൃ॒ഹപ॑തിർമ॒യാ ത്വം ഗൃ॒ഹപ॑തി॒നാ ഭൂ॒യാഃ॑ ശ॒തച്ഛ്
 ഹി॒മാസ്താ॑മാശി॒ഷമാ॑ ശാ॒സേ॒ തന്ത॑വേ ജ്യോതി॒ഷ്ഠിതി॑
 താ॒മാശി॒ഷമാ॑ ശാ॒സേ॒ഽമുഷ്ഠൈ॑ ജ്യോതി॒ഷ്ഠിതി॑ ക॒സ്താ യു॑നക്തി
 സ॒ ത്വാ വി॒മുഞ്ച॑ത്വഗ്നേ॒ വ്ര॒തപ॑തേ വ്ര॒തമ॑ചാരി॒ഷം തദ॑ശകം
 തന്മേ॒ഽരാധി॑ യജ്ഞോ ബ॒ഭൂവ॒ സ ആ - [ ] **19**

1.6.6.3 (Padam)

ദ॒ധത്॑ | പോ॒ഷം | ര॒യിം | മ॒യി | അ॒ഗ്നേ॑ | ഗൃ॒ഹപ॑ത ഇ॒തി
 ഗൃ॒ഹ - പ॑തേ | സു॒ഗൃ॒ഹപ॑തിരി॒തി സു - ഗൃ॒ഹപ॑തിഃ |
 അ॒ഹം | ത്വയാ॑ | ഗൃ॒ഹപ॑തിനേ॒തി ഗൃ॒ഹ - പ॑തി॒നാ |
 ഭൂ॒യാ॒സം | സു॒ഗൃ॒ഹപ॑തിരി॒തി സു - ഗൃ॒ഹപ॑തിഃ | മ॒യാ |
 ത്വം | ഗൃ॒ഹപ॑തിനേ॒തി ഗൃ॒ഹ - പ॑തി॒നാ | ഭൂ॒യാഃ॑ | ശ॒തം |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ഹിമാഃ | താം | ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം | ഏതി | ശാസേ |
തന്തവേ | ജ്യോതിഷതീം | താം | ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം |
ഏതി | ശാസേ | അമുഷൈ | ജ്യോതിഷതീം | കഃ | ത്വാ |
യുനക്തി | സഃ | ത്വാ | വീതി | മുഞ്ചതു | അഗേ |
വ്രതപത ഇതി വ്രത - പതേ | വ്രതം | അചാരിഷം | തത് |
അശകം | തത് | മേ | അരാധി | യജ്ഞഃ | ബഭൂവ | സഃ |
ഏതി | **19 (50)**

1.6.6.4

ബഭൂവ സ പ്രജ്ഞേ സ വാവുധേ | സ ദേവാനാമധിപതിർ
ബഭൂവ സോ അസ്മാച്ഛ അധിപതിൻ കരോതു വയം സ്യാമ
പതയോ രയിണാം | ഗോമാച്ഛ അഗ്നേഽവിമാച്ഛ അഗ്നി
യജ്ഞോ നൃവത്സവാ സദമിദപ്രമുഷ്ടഃ |
ഇധാവച്ഛ ഏഷോ അസുര പ്രജാവൻ ദീർഘോ
രയിഃ പൃഥുബുധ്നഃ സഭാവൻ | **20**

1.6.6.4 (Padam)

ബഭൂവ | സഃ | പ്രേതി | ജ്ഞേ | സഃ | വാവുധേ | സഃ |
ദേവാനാം | അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ | ബഭൂവ | സഃ |
അസ്മാൻ | അധിപതിനിത്യധി - പതിൻ | കരോതു | വയം |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

സ്യാമ | പതയഃ | രയീണാം | ഗോമാനിതി ഗോ - മാൻ |
അഗേ | അവിമാനിത്യവി - മാൻ | അശവീ | യജ്ഞഃ |
നൃവത്സഖേതി നൃവത് - സഖാ | സദം | ഇത് | അപ്രമൃഷ്ട
ഇത്യപ്ര - മൃഷ്ടഃ | ഇഡാവാനിതീഡാ - വാൻ | ഏഷഃ |
അസുര | പ്രജാവാനിതി പ്രജാ - വാൻ | ദീർഘഃ | രയിഃ |
പൃഥുബുധ്വ ഇതി പൃഥു - ബുധ്വഃ |
സഭാവാനിതി സഭാ - വാൻ | **20 (35)**

(ദിഷ്ട-സുവീര്യ-സ ആ-പഞ്ചത്രിശ്ച) (A6)

1.6.7.1

യഥാ വൈ സമൃതസോമാ ഏവം വാ ഏതേ സമൃതയജ്ഞാ
യദദർശപൂർണ്ണമാസൗ കസ്യ വാടഹ ദേവാ യജ്ഞമാഗച്ഛന്തി
കസ്യ വാ ന ബഹൂനാം യജമാനാനാം യോ വൈ ദേവതാഃ
പൂർവഃ പരിഗൃഹ്ണാതി സ ഏനാഃ ശോ ഭൂതേ യജത
ഏതദ്ദൈവേ ദേവാനാമായതനം യദാഹവനീയോന്തരാഗ്നി
പശൂനാം ഗാർഹപത്യോ മനുഷ്യാണാം-മന്വാഹാർ യപചനഃ
പിതൃണാമഗ്നിം ഗൃഹ്ണാതി സ്വ ഏവായതനേ
ദേവതാഃ പരി - [ ] **21**

1.6.7.1 (Padam)

യഥാ॑ । വൈ॑ । സമൃ॒തസോ॑മാ ഇതി॑ സമൃ॒ത - സോ॑മാഃ ।
 ഏ॒വം । വൈ॑ । ഏ॒തേ । സമൃ॒തയജ്ഞാ॑ ഇതി॑
 സമൃ॒ത-യജ്ഞാഃ॑ । യത്॑ । ദർശ॑പൂർണ്ണമാസാവിതി॑
 ദർശ॑ - പൂർണ്ണമാസൗ॑ । ക॒സ്യ । വാ॑ । അ॒ഹ । ദേ॒വാഃ ।
 യജ്ഞം॑ । ആഗ്ച॑ന്തിത്യാ - ഗ്ച॑ന്തി । ക॒സ്യ । വാ॑ । ന ।
 ബ॒ഹു॒നാം । യജ്മാ॑നാനാം । യഃ॑ । വൈ॑ । ദേ॒വതാഃ॑ । പൂർ॑വഃ ।
 പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാതിതി॑ പ॒രി - ഗൃ॑ഹ്ണാതി । സഃ॑ । ഏ॒നാഃ । ശഃ॑ ।
 ഭൂ॒തേ । യജ്ഞേ॑ । ഏ॒തത് । വൈ॑ । ദേ॒വാനാം॑ ।
 ആ॒യത॑നമിത്യാ - യത॑നം । യത്॑ । ആ॒ഹവ॑നീയ
 ഇത്യാ॑ - ഹവ॑നീയഃ । അ॒ന്തരാ॑ । അ॒ഗ്നീ ഇതി॑ । പ॒ശൂ॒നാം ।
 ഗാർഹ॑പത്യ ഇതി॑ ഗാർഹ॑ - പത്യഃ॑ । മ॒നുഷ്യാ॑ണാം ।
 അ॒ന്യാഹാ॑ര്യപച॑ന ഇത്യ॑ന്യാഹാ॑ര്യ - പച॑നഃ । പി॒തൃ॒ണാം ।
 അ॒ഗ്നിം । ഗൃ॑ഹ്ണാതി । സ്വേ॑ । ഏ॒വ ।
 ആ॒യത॑ന ഇത്യാ॑ - യത॑നേ । ദേ॒വതാഃ॑ । പ॒രീതി॑ । **21 (50)**

1.6.7.2

ഗൃ॑ഹ്ണാതി താഃ ശോ॑ഭ ഭൂ॒തേ യജ്ഞേ॑ വ്രതേ॑ന വൈ॑ മേ॒ധ്യോ-
 ഽഗ്നി॑ർ വ്രത॑പതിർ ബ്രാഹ്മ॑ണോ വ്രത॑ഭൃദ്-വ്രത॑മുപൈ॑ഷ്യൻ
 ബ്രൂ॑യാദഗ്നേ॑ വ്രത॑പതേ॑ വ്രതം॑ ച॒രിഷ്യാ॑മീത്യ॒ഗ്നിർ വൈ॑

ദേ॒വാ॒നാം॑ ॥ പ്ര॒ത॒പ॒തി॒സ്ത॒സ്ഥാ॑ ഏ॒വ പ്ര॒തി॒പ്രോ॒ച്യ॑ പ്ര॒തമാ॑
 ലഭ॒തേ॑ ബ॒ർഹി॒ഷാ॑ പൂ॒ർണ॑മാ॒സേ॑ പ്ര॒തമു॑പ്തേ॒തി
 വ॒മ്സൈ॑ര॒മാവാ॑സ്യായാമേ॒തദ്ധ്യേ॑ത॒യോ-രാ॑യ॒തന॑മു॒പസ്തീ॑ര്യഃ
 പൂ॒ർവ്വശ്ചാ॑ഗ്നി॒രപ॑രശ്ചേ॒ത്യാഹു॑ർ മ॒നുഷ്യാ॑ - [ ] 22

1.6.7.2 (Padam)

ഗൃ॒ഹ്ണാ॑തി । താഃ । ശഃ । ഭൂ॒തേ । യജ॑തേ । പ്ര॒തേന॑ । വൈ ।
 മേ॒ധ്യഃ । അ॒ഗ്നിഃ । പ്ര॒തപ॑തി॒രിതി॑ പ്ര॒ത - പ॒തിഃ । ബ്രാ॒ഹ്മ॑ണഃ ।
 പ്ര॒തഭൂ॑ദി॒തി പ്ര॒ത - ഭൂ॒ത് । പ്ര॒തം ।
 ഉ॒പൈ॒ഷ്യ॒ന്നിത്യു॑പ - ഏ॒ഷ്യ॒ന് । ബ്രൂ॒യാത് । അ॒ഗ്നേ॑ ।
 പ്ര॒തപ॑ത ഇ॒തി പ്ര॒ത - പ॒തേ । പ്ര॒തം । ച॒രി॒ഷ്യാ॒മി । ഇ॒തി ।
 അ॒ഗ്നിഃ । വൈ । ദേ॒വാ॒നാം । പ്ര॒തപ॑തി॒രിതി॑ പ്ര॒ത - പ॒തിഃ ।
 ത॒സ്മൈ॑ ॥ ഏ॒വ । പ്ര॒തി॒പ്രോ॒ച്യേ॒തി പ്ര॒തി - പ്രോ॒ച്യ॑ । പ്ര॒തം ।
 ഏ॒തി । ലഭ॒തേ । ബ॒ർഹി॒ഷാ॑ । പൂ॒ർണ॑മാ॒സ ഇ॒തി
 പൂ॒ർണ॑ - മാ॒സേ । പ്ര॒തം । ഉ॒പേ॒തി । ഏ॒തി । വ॒മ്സൈ॑ഃ ।
 അ॒മാവാ॑സ്യായാമി॒ത്യമാ॑ - വാ॒സ്യായാ॑ം । ഏ॒തത് । ഹി ।
 ഏ॒തയോഃ॑ । ആ॒യ॒തന॑മി॒ത്യ - യ॒തനം॑ ।
 ഉ॒പസ്തീ॑ര്യ ഇ॒ത്യു॑പ - സ്തീ॒ര്യഃ । പൂ॒ർവ്വഃ । ച । അ॒ഗ്നിഃ । അ॒പരഃ॑ ।
 ച । ഇ॒തി । ആ॒ഹുഃ॑ । മ॒നുഷ്യാഃ॑ । 22 (50)

1.6.7.3

ഇ॒ന്ന॒വാ॒ ഉ॒പ॒സ്തീ॒ർണ॒-മി॒ച്ഛ॒ന്തി॒ കി॒മു॒ ദേ॒വാ॒ യേ॒ഷാ॒ം
 ന॒വാ॒വ॒സാ॒ന-മു॒പാ॒സി॒ന്ത്വോ॒ യ॒ക്ഷ്യ॒മാ॒ണേ॒ ദേ॒വ॒താ॑
 വ॒സ॒ന്തി॒ യ॒ ഏ॒വം॑ വി॒ദ്വാ॒നഗ്നി॒മുപ॒സ്തൃ॒ണാ॒തി॒ യ॒ജ॒മാ॒നേ॒ന
 ഗ്രാ॒മ്യാശ്ച॑ പ॒ശവോ॑ഽവ॒രു॒ധ്യാ॒ ആ॒ര॒ണ്യാശ്ചേ॒ത്യാഹു॑ർ
 യദ്ഗ്രാ॒മ്യാ॒നുപ॒വ॒സ॒തി॒ തേ॒ന ഗ്രാ॒മ്യാ॒നവ॑ രു॒ന്ധേ॒
 യദാ॒ര॒ണ്യ॒സ്യാശ്നാ॑തി॒ തേ॒നാ॒ര॒ണ്യാൻ॑ യദ॒നാശ്ചാ॑നുപ॒വ॒സേ॒ത്
 പി॒തൃ॒ദേ॒വ॒തൃഃ॑ സ്യാദാ॒ര॒ണ്യ॒സ്യാ-ശ്നാ॑തി॒ന്ദ്രി॒യം - [ ] 23

1.6.7.3 (Padam)

ഇ॒ത് | നു॒ | വാ॒ | ഉ॒പ॒സ്തീ॒ർണ॒മി॒യുപ॑ - സ്തീ॒ർണം॑ | ഇ॒ച്ഛ॒ന്തി॒ |
 കി॒ം | ഉ॒ | ദേ॒വാഃ॑ | യേ॒ഷാ॒ം | ന॒വാ॒വ॒സാ॒ന॒മി॒തി
 ന॒വ-അ॒വ॒സാ॒നം॑ | ഉ॒പേ॒തി॒ | അ॒സി॒ന് | ശഃ॑ | യ॒ക്ഷ്യ॒മാ॒ണേ॒ |
 ദേ॒വ॒താഃ॑ | വ॒സ॒ന്തി॒ | യഃ॑ | ഏ॒വം॑ | വി॒ദ്വാ॒ൻ | അ॒ഗ്നിം॑ |
 ഉ॒പ॒സ്തൃ॒ണാ॒തീ॒ത്യുപ॑ - സ്തൃ॒ണാ॒തി॒ | യ॒ജ॒മാ॒നേ॒ന | ഗ്രാ॒മ്യാഃ॑ |
 ച॒ | പ॒ശ॒വഃ॑ | അ॒വ॒രു॒ധ്യാ॒ ഇ॒ത്യവ॑ - രു॒ധ്യാഃ॑ | ആ॒ര॒ണ്യാഃ॑ | ച॒ |
 ഇ॒തി॒ | ആ॒ഹുഃ॑ | യത് | ഗ്രാ॒മ്യാൻ॑ | ഉ॒പ॒വ॒സ॒തീ॒ത്യുപ॑-വ॒സ॒തി॒ |
 തേ॒ന | ഗ്രാ॒മ്യാൻ॑ | അ॒വേ॒തി॒ | രു॒ന്ധേ॒ | യത് | ആ॒ര॒ണ്യ॒സ്യ॑ |
 അ॒ശ്നാ॑തി॒ | തേ॒ന | ആ॒ര॒ണ്യാൻ॑ | യത് | അ॒നാ॒ശ്ചാ॑ൻ |

ഉപവസേദിത്യുപ - വസേത് | പിതൃദേവത്യ ഇതി
 പിതൃ - ദേവത്യഃ | സ്യാത് | ആരണ്യസ്യ | അശ്നാതി |

ഇന്ദ്രിയം | 23 (50)

1.6.7.4

വാ ആരണ്യമിന്ദ്രിയമേവാഽഽത്മൻ ധത്തേ
 യദനാശ്യാനുപവസേത് ക്ഷോധുകഃ സ്യാദ്യദശ്നീയാദ്രു-
 ദ്രോഽസ്യ പശൂനഭി മന്യേതാഽപോഽശ്നാതി തന്നേവാശിതം
 നേവാഽനശിതം ന ക്ഷോധുകോ ഭവതി നാസ്യ രൂദ്രഃ
 പശൂനഭി മന്യേതേ വജ്രോ വൈ യജ്ഞഃ ക്ഷുത്ഖലു വൈ
 മനുഷ്യസ്യ ഭ്രാതൃവ്യോ യദനാ ഽശ്യാനുപവസതി
 വജ്രേണൈവ സാക്ഷാത് ( ) ക്ഷുധം ഭ്രാതൃവ്യം ഹന്തി | 24

1.6.7.4 (Padam)

വൈ | ആരണ്യം | ഇന്ദ്രിയം | ഏവ | ആത്മൻ | ധത്തേ |
 യത് | അനാശ്യാൻ | ഉപവസേദിത്യുപ - വസേത് |
 ക്ഷോധുകഃ | സ്യാത് | യത് | അശ്നീയാത് | രൂദ്രഃ | അസ്യ |
 പശൂൻ | അഭീതി | മന്യേത | അപഃ | അശ്നാതി | തത് | ന |
 ഇവ | അശിതം | ന | ഇവ | അനശിതം | ന | ക്ഷോധുകഃ |
 ഭവതി | ന | അസ്യ | രൂദ്രഃ | പശൂൻ | അഭീതി | മന്യേതേ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

വജ്രഃ | വൈ | യജ്ഞഃ | ക്ഷുത് | ഖലു | വൈ | മനുഷ്യസ്യ |
ദ്രോതൃവ്യഃ | യത് | അനാശ്വാൻ | ഉപവസതീത്യുപ-വസതി |
വജ്രേണ | ഏവ | സാക്ഷാദിതി സ - അക്ഷാത് ( ) |
ക്ഷുധം | ദ്രോതൃവ്യം | ഹന്തി | 24 (53)

(പരി-മനുഷ്യാ-ഇന്ദ്രിയ-സാക്ഷാത്-ത്രീണി ച) (A7)

1.6.8.1

യോ വൈ ശ്രദ്ധാമനാരഭ്യ യജ്ഞേന യജ്ഞേ നാസ്യേഷ്ടായ
ശ്രദ്ദധതേഃപഃ പ്രണയതി ശ്രദ്ധാ വാ ആപഃ ശ്രദ്ധാമേവാഽരഭ്യ
യജ്ഞേന യജ്ഞേ ഉദയേഽസ്യ ദേവമനുഷ്യാ ഇഷ്ടായ
ശ്രദ്ദധതേ തദാഹൂരതി വാ ഏതാ വർത്രം നേദന്ത്യതി
വാചം മനോ വാവൈതാ നാതി നേദന്തീതി മനസാ
പ്രണയതീയം വൈ മനോ - [ ] 25

1.6.8.1 (Padam)

യഃ | വൈ | ശ്രദ്ധാമിതി ശ്രത് - ധാം |
അനാരഭ്യേത്യനാ - രഭ്യ | യജ്ഞേന | യജ്ഞേ | ന | അസ്യ |
ഇഷ്ടായ | ശ്രത് | ദധതേ | അപഃ | പ്രേതി | നയതി | ശ്രദ്ധേതി
ശ്രത് - ധാ | വൈ | ആപഃ | ശ്രദ്ധാമിതി ശ്രത് - ധാം | ഏവ |
ആരഭ്യേത്യാ-രഭ്യ | യജ്ഞേന | യജ്ഞേ | ഉദയേ | അസ്യ |

ദേവമനുഷ്യാ ഇതി ദേവ - മനുഷ്യാഃ । ഇഷ്ടായ । ശ്രത് ।
 ദധതേ । തത് । ആഹുഃ । അതീതി । വൈ । ഏതാഃ । വർത്ഥം ।
 നേദന്തി । അതീതി । വാചം । മനഃ । വാവ । ഏതാഃ । ന ।
 അതീതി । നേദന്തി । ഇതി । മനസാ । പ്രേതി । നയതി ।
 ഇയം । വൈ । മനഃ । **25 (50)**

1.6.8.2

നയൈവൈനാഃ പ്രണയത്യ-സ്തന്നഹവിർ ഭവതി യ ഏവം
 വേദ യജ്ഞായുധാനി സം ഭരതി യജ്ഞോ വൈ
 യജ്ഞായുധാനി യജ്ഞമേവ തഥ്സം ഭരതി യദേകമേകച്ഛ്
 സംഭരേത്-പിതൃദേവത്യാനി സ്യൂര്യം സഹ സർവാണി
 മാനുഷാണി ദേദേ സംഭരതി യാജ്യാനുവാക്യയോരേവ
 രൂപം കരോത്യഥോ മിമൂനമേവയോ വൈ ദശ
 യജ്ഞായുധാനി വേദ മുഖതോഽസ്യ യജ്ഞഃ
 കല്പതേ സ്ഥ്യഃ- [ ] **26**

1.6.8.2 (Padam)

അനയാ । ഏവ । ഏനാഃ । പ്രേതി । നയതി ।
 അസ്തന്നഹവിരിത്യസ്തന്ന - ഹവിഃ । ഭവതി । യഃ ।
 ഏവം । വേദ । യജ്ഞായുധാനീതി യജ്ഞ - ആയുധാനി ।

സമിതി | ഭരതി | യജ്ഞഃ | വൈ | യജ്ഞായുധാനീതി
 യജ്ഞ - ആയുധാനി | യജ്ഞം | ഏവ | തത് | സമിതി |
 ഭരതി | യത് | ഏകമേകമിത്യേകം - ഏകം | സംഭരേദിതി
 സം - ഭരേത് | പിതൃദേവത്യാനീതി പിതൃ - ദേവത്യാനി |
 സ്യുഃ | യത് | സഹ | സർവാണി | മാനുഷാണി | ദേദേ ഇതി
 ദേ - ദേ | സമിതി | ഭരതി | യാജ്യാനുവാക്യയോരിതി
 യാജ്യാ - അനുവാക്യയോഃ | ഏവ | രൂപം | കരോതി |
 അഥോ ഇതി | മിമൂനം | ഏവ | യഃ | വൈ | ദശ |
 യജ്ഞായുധാനീതി യജ്ഞ - ആയുധാനി | വേദ | മുഖതഃ |
 അസ്യ | യജ്ഞഃ | കല്പതേ | സ്തൃഃ | **26 (50)**

1.6.8.3

ച കപാലാനി ചാഗ്നിഹോത്രഹവണീ ച ശൂർപം ച
 കൃഷ്ണാജിനം ച ശമ്യോ ചോലുഖലം ച മുസലം ച
 ദൃഷ്ചോപലാ ചൈതാനി വൈ ദശ യജ്ഞായുധാനി
 യ ഏവം വേദ മുഖതോഽസ്യ യജ്ഞഃ കല്പതേ യോ വൈ
 ദേവേഭ്യഃ പ്രതിപ്രോച്യ യജ്ഞേന യജ്ഞേ ജുഷന്തേഽസ്യ
 ദേവാ ഹവ്യച് ഹവിർ നിരൂപ്യമാണമഭി മന്ത്രയേതാഽഗ്നിച്
 ഹോതാരമിഹ തച് ഹുവ ഇതി - [ ] **27**

1.6.8.3 (Padam)

ച | കപാലാനി | ച |
 അഗ്നിഹോത്രഹവണീത്യഗ്നിഹോത്ര-ഹവനീ | ച | ശൂർപം |
 ച | കൃഷ്ണാജിനമിതി കൃഷ്ണ - അജിനം | ച | ശമ്യം | ച |
 ഉലൂഖലം | ച | മുസലം | ച | ദൃഷ്ട് | ച | ഉപലാ | ച |
 ഏതാനി | വൈ | ദശ | യജ്ഞായുധാനീതി
 യജ്ഞ - ആയുധാനി | യഃ | ഏവം | വേദ | മുഖതഃ | അസ്യ |
 യജ്ഞഃ | കല്പതേ | യഃ | വൈ | ദേവേഭ്യഃ | പ്രതിപ്രോചേതി
 പ്രതി - പ്രോച്യ | യജ്ഞേന | യജതേ | ജുഷന്തേ | അസ്യ |
 ദേവാഃ | ഹവ്യം | ഹവിഃ | നിരുപ്യമാണമിതി നിഃ-ഉപ്യമാനം |
 അഭീതി | മന്ത്രയേത | അഗ്നിം | ഹോതാരം | ഇഹ | തം |
 ഹുവേ | ഇതി | **27 (50)**

1.6.8.4

ദേവേഭ്യ ഏവ പ്രതിപ്രോച്യ യജ്ഞേന യജതേ ജുഷന്തേഽസ്യ
 ദേവാ ഹവ്യമേഷ വൈ യജ്ഞസ്യ ഗ്രഹോ ഗൃഹീതൈവ
 യജ്ഞേന യജതേ തദുദിത്വാ വാചം യച്ഛതി യജ്ഞസ്യ
 ധൃത്യാ അഥോ മനസാ വൈ പ്രജാപതിർ യജ്ഞമതനുത
 മനസൈവ തദ്-യജ്ഞം തനുതേ രക്ഷസാ-മന്നവചാരായ
 യോ വൈ യജ്ഞം യോഗ ആഗതേ യുനക്തി യുക്തേ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

യു॒ഞ്ജാ॒നേഷു॒ കസ്താ॑ യു॒നക്തി॑ സ॒ താ യു॒നക്തി॑ ( )

ത്യാഹ॑ പ്ര॒ജാപ॑തിർ വൈ കഃ പ്ര॒ജാപ॑തി॒ന്നൈവൈ॑നം

യു॒നക്തി॑ യു॒ക്തേ॑ യു॒ഞ്ജാ॒നേഷു॒ । 28

1.6.8.4 (Padam)

ദേ॒വേഭ്യഃ॑ । ഏ॒വ । പ്ര॒തിപ്രോ॑ച്യേതി പ്രതി - പ്രോച്യ॑ ।

യജേ॑ന്ന । യജ॑തേ । ജു॒ഷന്തേ॑ ॥ അ॒സ്യ । ദേ॒വാഃ । ഹ॒വ്യം ।

ഏ॒ഷഃ । വൈ । യജ॑ന്തസ്യ । ഗ്ര॒ഹഃ । ഗൃ॒ഹീ॒താ । ഏ॒വ ।

യജേ॑ന്ന । യജ॑തേ । തത് । ഉ॒ദി॒താ । വാ॒ചം । യ॒ച്ഛതി॑ ।

യജ॑ന്തസ്യ । ധൃ॒തൈ॑ ॥ അ॒ഥോ ഇ॒തി । മ॒ന॒സാ । വൈ ।

പ്ര॒ജാപ॑തിരിതി പ്ര॒ജാ - പ॒തിഃ । യജ॑ണം । അ॒ത॒നു॒ത ।

മ॒ന॒സാ । ഏ॒വ । തത് । യജ॑ണം । ത॒നു॒തേ । ര॒ക്ഷ॒സാം ।

അ॒ന്ന॒വ॒ചാ॒രായേ॑ത്യ॒ന്നു - അ॒വ॒ചാ॒രായ॑ । യഃ । വൈ ।

യജ॑ണം । യോ॒ഗേ । ആ॒ഗത॑ ഇ॒ത്യാ - ഗ॒തേ । യു॒നക്തി॑ ।

യു॒ക്തേ॑ । യു॒ഞ്ജാ॒നേഷു॒ । കഃ । താ॒ । യു॒നക്തി॑ । സഃ । താ॒ ।

യു॒നക്തു॑ ( ) । ഇ॒തി । ആ॒ഹ । പ്ര॒ജാപ॑തിരിതി പ്ര॒ജാ-പ॒തിഃ ।

വൈ । കഃ । പ്ര॒ജാപ॑തി॒ന്നേതി॑ പ്ര॒ജാ-പ॒തി॒നാ । ഏ॒വ । ഏ॒നം ।

യു॒നക്തി॑ । യു॒ക്തേ॑ । യു॒ഞ്ജാ॒നേഷു॒ । 28 (61)

(വൈ॒മ॒നഃ-സ്തൃ॑-ഇ॒തി-യു॒ന॒ക്തേ-കാ॑ദശ ച) (A8)

1.6.9.1

പ്രജാപതിർ യജ്ഞാനസൃജതാ-ഗ്നിഹോത്രം ചാഗ്നിഷ്ടോമം
 ച പൗർണ്ണമാസീം ചോക്ഥ്യം ചാമാവാസ്യാം ചാതിരാത്രം
 ച താനുദമിമീത യാവദഗ്നിഹോത്ര-മാസീത്
 താവാനഗ്നിഷ്ടോമോ യാവതീ പൗർണ്ണമാസീ
 താവാനുക്ഥ്യോ യാവതൃമാവാസ്യോ താവാനതിരാത്രോ യ
 ഏവം വിദ്വാൻഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി യാവദഗ്നിഷ്ടോമേനോ
 പാപ്ലോതി താവദുപാപ്ലോതി യ ഏവം വിദ്വാൻ
 പൗർണ്ണമാസീം യജ്ഞേ യാവദുക്ഥ്യേനോപാപ്ലോതി - [ ] 29

1.6.9.1 (Padam)

പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । യജ്ഞാൻ । അസൃജത ।
 അഗ്നിഹോത്രമിത്യഗ്നി - ഹോത്രം । ച ।
 അഗ്നിഷ്ടോമമിത്യഗ്നി - സ്തോമം । ച । പൗർണ്ണമാസീമിതി
 പൗർണ്ണ - മാസീം । ച । ഉക്ഥ്യം । ച ।
 അമാവാസ്യാമിത്യമാ - വാസ്യാം । ച ।
 അതിരാത്രമിത്യതി - രാത്രം । ച । താൻ । ഉദിതി ।
 അമിമീത । യാവത് । അഗ്നിഹോത്രമിത്യഗ്നി - ഹോത്രം ।
 ആസീത് । താവൻ । അഗ്നിഷ്ടോമ ഇത്യഗ്നി - സ്തോമഃ ।

യാവതീ | പൗർണ്ണമാസീതി പൗർണ്ണ - മാസീ | താവാന |
 ഉക്ഥ്യഃ | യാവതീ | അമാവാസ്യേത്യമാ - വാസ്യാ |
 താവാന | അതിരാത്ര ഇത്യതി - രാത്രഃ | യഃ | ഏവം |
 വിദ്വാൻ | അഗ്നിഹോത്രമിത്യഗ്നി - ഹോത്രം | ജുഹോതി |
 യാവത് | അഗ്നിഷ്ടോമേനേത്യഗ്നി - സ്തോമേന |
 ഉപാപ്ലോതീത്യുപ - ആപ്ലോതി | താവത് | ഉപേതി |
 ആപ്ലോതി | യഃ | ഏവം | വിദ്വാൻ | പൗർണ്ണമാസീമിതി
 പൗർണ്ണ - മാസീം | യജതേ | യാവത് | ഉക്ഥ്യേന |
 ഉപാപ്ലോതീത്യുപ - ആപ്ലോതി | **29 (50)**

1.6.9.2

താവദുപാഃഃപ്ലോതി യ ഏവം വിദ്വാൻമാവാസ്യാം യജതേ
 യാവദതിരാത്രേണോപാപ്ലോതി താവദുപാഃഃപ്ലോതി
 പരമേഷ്ഠിനോ വാ ഏഷ യജേതാഃഗ്ര ആസീത് തേന സ
 പരമാം കാഷ്ഠാമഗച്ഛത് തേന പ്രജാപതിം നിരവാസായയത്
 തേന പ്രജാപതിഃ പരമാം കാഷ്ഠാമഗച്ഛത് തേനേന്ദ്രം
 നിരവാസായയത് തേനേന്ദ്രഃ പരമാം കാഷ്ഠാമഗച്ഛത്
 തേനാഗ്നീഷോമൗ നിരവാസായയത് തേനാഗ്നീഷോമൗ
 പരമാം കാഷ്ഠാമഗച്ഛതാം യ - [ ] **30**

1.6.9.2 (Padam)

താവത് | ഉപേതി | ആപ്തോതി | യഃ | ഏവം | വിദ്വാൻ |
അമാവാस्याമിത്യമാ - വാस्याം | യജതേ | യാവത് |
അതിരാത്രേണേത്യതി - രാത്രേണ |
ഉപാപ്തോതിത്യുപ - ആപ്തോതി | താവത് | ഉപേതി |
ആപ്തോതി | പരമേഷ്ഠിനഃ | വൈ | ഏഷഃ | യജ്ഞഃ | അഗ്രേ |
ആസീത് | തേന | സഃ | പരമാം | കാഷ്ഠാം | അഗച്ഛത് | തേന |
പ്രജാപതിമിതി പ്രജാ - പതിം | നിരവാസായയദിതി
നിഃ - അവാസായയത് | തേന | പ്രജാപതിരിതി
പ്രജാ - പതിഃ | പരമാം | കാഷ്ഠാം | അഗച്ഛത് | തേന | ഇന്ദ്രം |
നിരവാസായയദിതി നിഃ - അവാസായയത് | തേന | ഇന്ദ്രഃ |
പരമാം | കാഷ്ഠാം | അഗച്ഛത് | തേന |
അഗ്നീഷോമാവിത്യഗ്നീ - സോമം |
നിരവാസായയദിതി നിഃ - അവാസായയത് | തേന |
അഗ്നീഷോമാവിത്യഗ്നീ - സോമം | പരമാം | കാഷ്ഠാം |
അഗച്ഛതാം | യഃ | **30 (50)**

1.6.9.3

ഏവം വിദ്വാൻ ദർശപൂർണ്ണമാസൗ യജതേ പരമാമേവ
കാഷ്ഠാം ഗച്ഛതി യോ വൈ പ്രജാതേന യജ്ഞേന യജതേ പ്ര

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

പ്രജയാ പശുഭിർ മിമുനൈർ ജായതേ ദാദശ മാസാഃ

സംവത്സരോ ദാദശ ദന്ധാനി ദർശപൂർണ്ണമാസയോസ്താനി

സംപാദ്യാനീത്യാഹൂർ വത്സം ചോപാവസ്യജത്യുഖാം

ചാധി ശ്രയത്യവ ച ഹന്തി ദൃഷഭൗ ച സമാഹന്ത്യധി ച

വപതേ കപാലാനി ചോപ ദധാതി പുരോധാശം - [ ] 31

1.6.9.3 (Padam)

ഏവം । വിദാൻ ।

ദർശപൂർണ്ണമാസാവിതി ദർശ - പൂർണ്ണമാസൗ । യജതേ ।

പരമാം । ഏവ । കാഷ്ഠാം । ഗച്ഛതി । യഃ । വൈ । പ്രജാതേനേതി

പ്ര - ജാതേന । യജേണൻ । യജതേ । പ്രേതി । പ്രജയേതി

പ്ര - ജയാ । പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ । മിമുനൈഃ । ജായതേ ।

ദാദശ । മാസാഃ । സംവത്സര ഇതി സം - വത്സരഃ ।

ദാദശ । ദന്ധാനീതി ദാം - ദാനി ।

ദർശപൂർണ്ണമാസയോരിതി ദർശ - പൂർണ്ണമാസയോഃ ।

താനി । സംപാദ്യാനീതി സം - പാദ്യാനി । ഇതി । ആഹൂഃ ।

വത്സം । ച । ഉപാവസ്യജതീത്യുപ - അവസ്യജതി । ഉഖാം ।

ച । അധീതി । ശ്രയതി । അവേതി । ച । ഹന്തി । ദൃഷഭൗ ।

ച । സമാഹന്തീതി സം - ആഹന്തി । അധീതി । ച ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

വപതേ | കപാലാനി | ച | ഉപേതി | ദധാതി |

പുരോഽധാശം | ച | **31 (50)**

1.6.9.4

ചാ ഽധിശ്രയത്യാജ്യം ച സ്തംബയജുശ്ച ഹർത്യഭി ച
ഗൃഹ്ണാതി വേദിം ച പരി ഗൃഹ്ണാതി പത്നീം ച
സംനഹൃതി പ്രോക്ഷണീശ്ചാ ഽസാദയത്യാജ്യം ചൈതാനി
വൈ ദാദശ ദന്ധാനി ദർശപൂർണ്ണമാസയോസ്താനി യ
ഏവച്ഛംപാദ്യ യജതേ പ്രജാതേനൈവ യജേന്തേ
യജതേ പ്ര പ്രജയാ പശുഭിർ മിഥുനൈർ ജായതേ | **32**

1.6.9.4 (Padam)

അധിശ്രയതീത്യധി - ശ്രയതി | ആജ്യം | ച |
സ്തംബയജുരിതി സ്തംബ - യജുഃ | ച | ഹർതി |
അഭിതി | ച | ഗൃഹ്ണാതി | വേദിം | ച | പരിഗൃഹ്ണാതീതി
പരി - ഗൃഹ്ണാതി | പത്നീം | ച | സമിതി | നഹൃതി |
പ്രോക്ഷണീരിതി പ്ര - ഉക്ഷണീഃ | ച |
ആസാദയതീത്യാ - സാദയതി | ആജ്യം | ച | ഏതാനി |
വൈ | ദാദശ | ദന്ധാനീതി ദാം - ദാനി |
ദർശപൂർണ്ണമാസയോരിതി ദർശ - പൂർണ്ണമാസയോഃ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

താനി | യഃ | ഏവം | സംപാദ്യേതി സം - പാദ്യ | യജതേ |

പ്രജാതേനേതി പ്ര - ജാതേന | ഏവ | യജേന്തൻ |

യജതേ | പ്രേതി | പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ | പശുഭിരിതി

പശു - ഭിഃ | മിമുനൈഃ | ജായതേ | **32 (40)**

(ഉക്ത്യേനോപാപ്തോത്യാഗ-ഗച്ഛതാം യഃ- പുരോധാശം-

ചതാരിഷ്ശച്ഛ) (A9)

1.6.10.1

ധ്രുവോഽസി ധ്രുവോഽഹച്ഛ് സജാതേഷു ഭൂയാസമിത്യാഹ

ധ്രുവാനേവൈനാൻ കുരുത ഉഗ്രോഽസ്യുഗ്രോഽഹച്ഛ്

സജാതേഷു ഭൂയാസമിത്യാഹാ പ്രതിവാദിന ഏവൈനാൻ

കുരുതേ-ഭിഭൂരസ്യഭിഭൂരഹച്ഛ് സജാതേഷു ഭൂയാസമിത്യാഹ

യ ഏവൈനം പ്രത്യുത്പിപീതേ തമുപാസ്യതേ യുനജ്മി ത്വാ

ബ്രഹ്മണാ ദൈവേനേത്യോഹൈഷ വാ

അഗ്നേര്യോഗസ്തേനൈ - [ ] **33**

1.6.10.1 (Padam)

ധ്രുവഃ | അസി | ധ്രുവഃ | അഹം | സജാതേഷിതി

സ - ജാതേഷു | ഭൂയാസം | ഇതി | ആഹ | ധ്രുവാൻ | ഏവ |

ഏനാൻ | കുരുതേ | ഉഗ്രഃ | അസി | ഉഗ്രഃ | അഹം |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

സജാതേഷിതി സ - ജാതേഷു । ഭൂയാസം । ഇതി । ആഹ ।
അപ്രതിവാദിന ഇത്യപ്രതി - വാദിനഃ । ഏവ । ഏനാൻ ।
കുരുതേ । അഭിഭൂരിത്യഭി - ഭൂഃ । അസി ।
അഭിഭൂരിത്യഭി - ഭൂഃ । അഹം । സജാതേഷിതി
സ - ജാതേഷു । ഭൂയാസം । ഇതി । ആഹ । യഃ । ഏവ ।
ഏനം । പ്രത്യുത്പിപീത ഇതി പ്രതി - ഉത്പിപീതേ । തം ।
ഉപേതി । അസ്യതേ । യുനജ്മി । ത്വാ । ബ്രഹ്മണാ ।
ദൈവ്യേന । ഇതി । ആഹ । ഏഷഃ । വൈ । അഗ്നേഃ । യോഗഃ ।
തേന । **33 (50)**

1.6.10.2

വൈനം യുനക്തി യജ്ഞസ്യ വൈ സമൃദ്ധേന ദേവാഃ
സുവർഗം ലോകമായൻ യജ്ഞസ്യ വൃദ്ധേനാസുരാൻ
പരാ ഭാവയൻ യന്മേ അഗ്നേ അസ്യ യജ്ഞസ്യ
രിഷ്യാദിത്യാഹ യജ്ഞസ്യേവ തഥ്സമൃദ്ധേന യജമാനഃ
സുവർഗം ലോകമേതി യജ്ഞസ്യ വൃദ്ധേന ഭ്രാതൃവ്യാൻ
പരാ ഭാവയത്യഗ്നിഹോത്ര-മേതാദിർ വ്യാഹൃതീഭിരുപ
സാദയേദ്യജ്ഞമുഖം വാ അഗ്നിഹോത്രം ബ്രഹ്മൈതാ
വ്യാഹൃതയോ യജ്ഞമുഖ ഏവ ബ്രഹ്മ - [ ] **34**

1.6.10.2 (Padam)

ഏ॒വ । ഏ॒നം । യു॒നക്തി॑ । യ॒ജ്ഞ॑സ്യ । വൈ॑ । സ॒മൃദ്ധേ॑നേതി
സം - ഋ॒ദ്ധേ॑ന । ദേ॒വാഃ । സു॒വർഗ॑മിതി സു॒വഃ - ഗം ।
ലോ॒കം । ആ॒യന് । യ॒ജ്ഞ॑സ്യ । വൃ॒ദ്ധേ॑നേതി വി-ഋ॒ദ്ധേ॑ന ।
അ॒സുരാ॑ൻ । പ॒രേതി॑ । അ॒ഭാവ॑യന് । യത് । മേ॒ । അ॒ഗ്നേ॑ ।
അ॒സ്യ । യ॒ജ്ഞ॑സ്യ । രി॒ഷ്ടാത് । ഇ॒തി । ആ॒ഹ । യ॒ജ്ഞ॑സ്യ ।
ഏ॒വ । തത് । സ॒മൃദ്ധേ॑നേതി സം - ഋ॒ദ്ധേ॑ന । യ॒ജ്മാ॑നഃ ।
സു॒വർഗ॑മിതി സു॒വഃ - ഗം । ലോ॒കം । ഏ॒തി । യ॒ജ്ഞ॑സ്യ ।
വൃ॒ദ്ധേ॑നേതി വി - ഋ॒ദ്ധേ॑ന । ദ്രാ॒തൃ॒വ്യാൻ । പ॒രേതി॑ ।
ഭാ॒വ॒യതി॑ । അ॒ഗ്നിഹോ॑ത്രമിത്യ॒ഗ്നി - ഹോ॒ത്രം । ഏ॒താഭിഃ॑ ।
വ്യാ॒ഹൃ॑തീഭിരിതി വ്യാ॒ഹൃ॑തി - ഭിഃ । ഉ॒പേ॒തി । സാ॒ദയേ॑ത് ।
യ॒ജ്ഞ॑മു॒ഖ॒മിതി॑ യ॒ജ്ഞ - മു॒ഖം । വൈ॑ ।
അ॒ഗ്നിഹോ॑ത്രമിത്യ॒ഗ്നി - ഹോ॒ത്രം । ബ്ര॒ഹ്മ । ഏ॒താഃ ।
വ്യാ॒ഹൃ॑തയ ഇ॒തി വി - ആ॒ഹൃ॑തയഃ । യ॒ജ്ഞ॑മു॒ഖ ഇ॒തി
യ॒ജ്ഞ - മു॒ഖേ । ഏ॒വ । ബ്ര॒ഹ്മ । **34 (50)**

1.6.10.3

കു॒രുതേ॑ സം॒വത്സ॑രേ പ॒ര്യാഗ॑ത ഏ॒താഭി॑രേ॒വോപ॑
സാ॒ദയേ॑ദ്-ബ്ര॒ഹ്മണൈ॑വോ॒ദയ॑തഃ സം॒വത്സ॑രം പ॒രി
ഗൃ॒ഹ്ണാ॑തി ദർശ॒പൂർണ॑മാ॒സൗ ചാ॑തുർമാ॒സ്യാൻ

യാലഭമാന ഏതാഭിർ വ്യാഹൃതീഭിർ ഹവിഷ്യാ സാദയേദ്-
 യജ്ഞമുഖം വൈ ദർശപൂർണ്ണമാസൗ ചാതുർമാസ്യാനി
 ബ്രഹ്മൈതാ വ്യാഹൃതയോ യജ്ഞമുഖ ഏവ ബ്രഹ്മ
 കൂരുതേ സംവത്സരേ പര്യാഗത ഏതാഭിരേവാസാദയേദ്
 ബ്രഹ്മണൈവോദയതഃ സംവത്സരം പരിഗൃഹ്ണാതി
 യദൈ യജ്ഞസ്യ സാമ്നാ ക്രിയതേ രാശ്രൂം - [ ] 35

1.6.10.3 (Padam)

കൂരുതേ । സംവത്സര ഇതി സം - വത്സരേ । പര്യാഗത
 ഇതി പരി - ആഗതേ । ഏതാഭിഃ । ഏവ । ഉപേതി ।
 സാദയേത് । ബ്രഹ്മണാ । ഏവ । ഉദയതഃ । സംവത്സരമിതി
 സം - വത്സരം । പരീതി । ഗൃഹ്ണാതി ।
 ദർശപൂർണ്ണമാസാവിതി ദർശ - പൂർണ്ണമാസൗ ।
 ചാതുർമാസ്യാനീതി ചാതുഃ - മാസ്യാനി ।
 ആലഭമാന ഇത്യാ - ലഭമാനഃ । ഏതാഭിഃ । വ്യാഹൃതീഭിരിതി
 വ്യാഹൃതി - ഭിഃ । ഹവിഷ്ഠി । ഏതി । സാദയേത് ।
 യജ്ഞമുഖമിതി യജ്ഞ - മുഖം । വൈ ।
 ദർശപൂർണ്ണമാസാവിതി ദർശ - പൂർണ്ണമാസൗ ।
 ചാതുർമാസ്യാനീതി ചാതുഃ - മാസ്യാനി । ബ്രഹ്മ । ഏതാഃ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

വ്യാഹൃതയ ഇതി വി - ആഹൃതയഃ । യജ്ഞമുഖ ഇതി
യജ്ഞ - മുഖേ । ഏവ । ബ്രഹ്മ । കൂരുതേ । സംഘ്വംസര ഇതി
സം - ഘ്വംസരേ । പര്യാഗത ഇതി പരി-ആഗതേ । ഏതാഭിഃ ।
ഏവ । ഏതി । സാദയേത് । ബ്രഹ്മണാ । ഏവ । ഉദയതഃ ।
സംഘ്വംസരമിതി സം - ഘ്വംസരം । പരീതി । ഗൃഹ്ണാതി ।
യത് । വൈ । യജ്ഞസ്യ । സാമ്നാ । ക്രിയതേ । രാശ്രൂം । 35 (50)

1.6.10.4

യജ്ഞസ്യ-ശീർഗച്ഛതി യദുചാ വിശം യജ്ഞസ്യ-
*ശീർഗച്ഛതും ബ്രാഹ്മണോഽനാശീർകേണ യജ്ഞേന യജ്ഞേ
സാമീധേനീരനുവക്ഷ്യന്നേതാ വ്യാഹൃതീഃ പുരസ്താദ്ദധ്യാദ്
ബ്രഹ്മൈവ പ്രതിപദം കൂരുതേ തഥാ ബ്രാഹ്മണഃ
സാശീർകേണ യജ്ഞേന യജ്ഞേ യം കാമയേത യജ്മാനം
ഭ്രാതൃവൃഥസ്യ യജ്ഞസ്യ-ശീർഗച്ഛേദിതി തസ്യേതാ
വ്യാഹൃതീഃ പുരോഽനുവാക്യായാം ദധ്യാദ് ഭ്രാതൃവൃദേവത്യാ
വൈ പുരോഽനുവാക്യാ ഭ്രാതൃവൃഥേവാസ്യ യജ്ഞസ്യ-[ ] 36

1.6.10.4 (Padam)

യജ്ഞസ്യ । ആശീരിത്യാ - ശീഃ । ഗച്ഛതി । യത് । ഋചാ ।
വിശം । യജ്ഞസ്യ । ആശീരിത്യാ - ശീഃ । ഗച്ഛതി । അഥ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ബ്രാഹ്മണം | അനാശീർകേണ | യജ്ഞേന | യജതേ |

സാമീധേനീരിതി സാം - ഇധേനീഃ |

അനുവക്ഷ്യന്നിത്യനു - വക്ഷ്യന് | ഏതാഃ |

വ്യാഹൃതീരിതി വി - ആഹൃതീഃ | പുരസ്താത് | ദധ്യാത് |

ബ്രഹ്മ | ഏവ | പ്രതിപദമിതി പ്രതി - പദം | കുരുതേ | തഥാ |

ബ്രാഹ്മണം | സാശീർകേണേതി സ-ആശീർകേണ |

യജ്ഞേന | യജതേ | യം | കാമയേത | യജമാനം |

ഭ്രാതൃവ്യം | അസ്യ | യജ്ഞസ്യ | ആശീരിത്യാ - ശീഃ |

ഗച്ഛേത് | ഇതി | തസ്യ | ഏതാഃ | വ്യാഹൃതീരിതി

വി - ആഹൃതീഃ | പുരോനുവാക്യായാമിതി

പുരഃ - അനുവാക്യായാം | ദധ്യാത് |

ഭ്രാതൃവ്യഭേവത്യേതി ഭ്രാതൃവ്യ - ഭേവത്യാ | വൈ |

പുരോനുവാക്യേതി പുരഃ - അനുവാക്യാ |

ഭ്രാതൃവ്യം | ഏവ | അസ്യ | യജ്ഞസ്യ | **36 (50)**

1.6.10.5

ഽശീർഗച്ഛതി യാൻ കാമയേത യജമാനാൻമ

സമാവത്യേനാൻ യജ്ഞസ്യ ഽശീർഗച്ഛേദിതി തേഷാമേതാ

വ്യാഹൃതീഃ പുരോഽനുവാക്യായാ അർധർച ഏകാം ദധ്യാദ്-

യാജ്യായൈ പുരസ്താദേകാം യാജ്യായാ അർധർച ഏകാം

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

തഥൈനാനാൻ സമാവതീ യജ്ഞസ്യ ഓശീർഗച്ഛതി
യഥാ വൈ പർജന്യഃ സുവൃഷ്ടം വർഷത്യേവം യജ്ഞോ
യജമാനസ്യ വർഷതി സ്ഥലയോദകം പരി
ഗൃഹ്ണന്ത്യാശിഷാ യജ്ഞം യജമാനഃ
പരി ഗൃഹ്ണാതി മനോഽസി പ്രാജാപത്യം - [ ] 37

1.6.10.5 (Padam)

ആശീരിത്യാ - ശീഃ | ഗച്ഛതി | യാൻ | കാമയേത |
യജമാനാൻ | സമാവതീ | ഏനാൻ | യജ്ഞസ്യ |
ആശീരിത്യാ - ശീഃ | ഗച്ഛേത് | ഇതി | തേഷാം | ഏതാഃ |
വ്യാഹൃതീരിതി വി - ആഹൃതീഃ | പുരോനുവാക്യായാ ഇതി
പുരഃ - അനുവാക്യായാഃ | അർധർച ഇത്യർധ - ഋചേ |
ഏകാം | ദധ്യാത് | യാജ്യായൈ | പുരസ്താത് | ഏകാം |
യാജ്യായാഃ | അർധർച ഇത്യർധ - ഋചേ | ഏകാം |
തഥാ | ഏനാൻ | സമാവതീ | യജ്ഞസ്യ |
ആശീരിത്യാ - ശീഃ | ഗച്ഛതി | യഥാ | വൈ | പർജന്യഃ |
സുവൃഷ്ടമിതി സു - വൃഷ്ടം | വർഷതി | ഏവം | യജ്ഞഃ |
യജമാനായ | വർഷതി | സ്ഥലയാ | ഉദകം |
പരിഗൃഹ്ണന്തീതി പരി - ഗൃഹ്ണന്തി |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ആശിഷേത്യാ - ശിഷാ | യജ്ഞം | യജമാനഃ | പരീതി |

ഗൃഹ്ണാതി | മനഃ | അസി |

പ്രാജാപത്യമിതി പ്രാജാ - പത്യം | **37 (50)**

1.6.10.6

മനസാ മാ ഭൂതേനാ ട്ടവിശേത്യാഹ മനോ വൈ പ്രാജാപത്യം

പ്രാജാപത്യോ യജ്ഞോ മന ഏവ യജ്ഞമാത്മൻ ധത്തേ

വാഗ്വൈസ്യന്ദ്രീ സപതക്ഷയണീ വാചാ മേന്ദ്രിയേണാ-

ട്ടവിശേത്യാഹൈന്ദ്രീ വൈ വാഗ്വാച-മേവൈന്ദ്രീ

മാത്മൻ ധത്തേ | **38**

1.6.10.6 (Padam)

മനസാ | മാ | ഭൂതേന | ഏതി | വിശ | ഇതി | ആഹ | മനഃ |

വൈ | പ്രാജാപത്യമിതി പ്രാജാ - പത്യം |

പ്രാജാപത്യ ഇതി പ്രാജാ - പത്യഃ | യജ്ഞഃ | മനഃ | ഏവ |

യജ്ഞം | ആത്മൻ | ധത്തേ | വാക് | അസി | ഐന്ദ്രീ |

സപതക്ഷയണീതി സപത - ക്ഷയണീ | വാചാ | മാ |

ഇന്ദ്രിയേണ | ഏതി | വിശ | ഇതി | ആഹ | ഐന്ദ്രീ | വൈ |

വാക് | വാചം | ഏവ | ഐന്ദ്രീം | ആത്മൻ | ധത്തേ | **38 (36)**

(തേനൈ-വ ബ്രഹ്മ-രാശ്ട്രമേ-വാസ്യ യജ്ഞസ്യ-പ്രാജാപത്യ-
ഷട്ത്രിശ്ച) (A10)

1.6.11.1

യോ വൈ സപ്തദശം പ്രജാപതിം യജ്ഞമന്വായത്തം വേദ
പ്രതി യജ്ഞേന തിഷ്ഠതി ന യജ്ഞാദ് ഭൂശതേ ആ
ശ്രാവയേതി ചതുരക്ഷരമസ്തു ശ്രൗഷധിതി ചതുരക്ഷരം
യജ്ഞേതി ദ്വ്യക്ഷരം യേ യജാമഹ ഇതി പഞ്ചാക്ഷരം
ദ്വ്യക്ഷരോ വഷട്കാര ഏഷ വൈ സപ്തദശഃ പ്രജാപതിർ
യജ്ഞമന്വായത്തോ യ ഏവം വേദ പ്രതി യജ്ഞേന തിഷ്ഠതി
ന യജ്ഞാദ്-ഭൂശതേ യോ വൈ യജ്ഞസ്യ
പ്രായണം പ്രതിഷ്ഠാ -[ ] 39

1.6.11.1 (Padam)

യഃ । വൈ । സപ്തദശമിതി സപ്ത - ദശം । പ്രജാപതിമിതി
പ്രജാ - പതിം । യജ്ഞം । അന്വായത്തമിത്യനു - ആയത്തം ।
വേദ । പ്രതീതി । യജ്ഞേന । തിഷ്ഠതി । ന । യജ്ഞാത് ।
ഭൂശതേ । ഏതി । ശ്രാവയ । ഇതി । ചതുരക്ഷരമിതി
ചതുഃ - അക്ഷരം । അസ്തു । ശ്രൗഷദ് । ഇതി ।
ചതുരക്ഷരമിതി ചതുഃ - അക്ഷരം । യജ । ഇതി ।

பட பாவே (வாக்ய ஸஹித) – ப்ரமமகாஸ்யை – ஸ்ஷஷ்டி: ப்ரஸூ:

இவ்யக்ஷரமிதி பி – அக்ஷரம் | யே | யஜாமஹே | இதி |

பஷ்டாக்ஷரமிதி பஷ்ட – அக்ஷரம் |

இவ்யக்ஷர இதி பி – அக்ஷரம் | வஷட் கார இதி

வஷட் – காரம் | ஸ்ஷஷ்டி: | வை | ஸ்பூபஸ இதி ஸ்பூ – பஸ: |

ப்ரஜாபதிரிதி ப்ரஜா – பதி: | யஜண் | அநாயத்

இத்யநு – அத்யத்: | ய: | ஸ்வம் | வே | ப்ரதீதி |

யஜேண் | திஷ்ணதி | ந | யஜேணத் | ப்ரஸூதே | ய: | வை |

யஜேணஸ்ய | ப்ராயணமிதி ப்ர – அயனம் |

ப்ரதிஷ்டாமிதி ப்ரதி – ஸ்மாம் | **39 (50)**

1.6.11.2

மூபயனம் வே ப்ரதிஷ்ணதேனாரிஷ்ண யஜேண்

ஸஹஸ்யம் ப்ரஸூதா ப்ராயணஸ்ய ப்ரஸூஷயஜ

யே யஜாமஹே வஷட் கார ஸ்ஷஷ்டி: யஜேணஸ்ய

ப்ராயணமேஷா ப்ரதிஷ்ணதபூபயனம் யே ஸ்வம் வே

ப்ரதிஷ்ணதேனாரிஷ்ண யஜேண் ஸஹஸ்யம் ப்ரஸூதி யோ

வை ஸூந்யதாயை போஹம் வே பூஹ ஸ்வைனாம்

யஜேணா வை ஸூந்யதா ஸ்ஸ்வாயேத்யைவைனாம்

மஹாபஸ்யு – [ ] **40**

1.6.11.2 (Padam)

ഉദയനമിത്യുത് - അയനം । വേദ । പ്രതിഷ്ഠിതേനേതി
പ്രതി - സ്ഥിതേന । അരിഷ്ടേന । യജ്ഞേന ।
സൗസ്ഥാമിതി സം - സ്ഥാം । ഗച്ഛതി । ഏതി । ശ്രാവയ ।
അസ്മു । ശ്രൗഷ്ട് । യജ । യേ । യജാമഹേ । വഷ്ട്കാര ഇതി
വഷ്ട് - കാരഃ । ഏതത് । വൈ । യജ്ഞസ്യ ।
പ്രായണമിതി പ്ര - അയനം । ഏഷാ । പ്രതിഷ്ഠേതി
പ്രതി - സ്ഥാ । ഏതത് । ഉദയനമിത്യുത് - അയനം ।
യഃ । ഏവം । വേദ । പ്രതിഷ്ഠിതേനേതി പ്രതി - സ്ഥിതേന ।
അരിഷ്ടേന । യജ്ഞേന । സൗസ്ഥാമിതി സം - സ്ഥാം ।
ഗച്ഛതി । യഃ । വൈ । സ്മൃത്യുതായൈ । ദോഹം । വേദ । ദുഹേ ।
ഏവ । ഏനാം । യജ്ഞഃ । വൈ । സ്മൃത്യുതാ । ഏതി ।
ശ്രാവയ । ഇതി । ഏതി । ഏവ । ഏനാം । അഹവത് ।
അസ്മു । 40 (50)

1.6.11.3

ശ്രൗഷധിത്യുപാവാസ്രാഗൃജേത്യുദനൈഷീദ്യേ യജാമഹ
ഇത്യുപാസദദ് വഷ്ട്കാരേണ ദോഗ്ധ്യേഷ വൈ
സ്മൃത്യുതായൈ ദോഹോ യ ഏവം വേദ ദുഹ ഏവൈനാം
ദേവാ വൈ സത്ര്യാസത തേഷാം ദിശോഽദസ്യന്ത

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ഏതാമർദ്ദാം പക്തിമപശ്യന്നാ ശ്രാവയേതി പുരോവാത-
മജനയന്നസ്തു ശൗഷധിത്യഭ്രുഃ സമപ്താവയൻ
യജേതി വിദ്യുത - [ ] 41

1.6.11.3 (Padam)

ശൗഷ്ട്വം ഇതി ഉപവാസ്രാഗിത്യുപ - അവാസ്രാക് ।
യജ ഇതി ഉദിതി അനൈഷീത് യേ യജാമഹേ ।
ഇതി ഉപേതി അസദത് വഷ്ട്വകാരേണേതി
വഷ്ട്വം - കാരേണ ദോഗ്ധി ഏഷഃ വൈ സൂന്യതായൈ ।
ദോഹഃ യഃ ഏവം വേദ ദുഹേ ഏവ ഏനാം ദേവാഃ ।
വൈ സത്രം ആസത തേഷാം ദിശഃ അദസ്യന് തേ ।
ഏതാം ആർദ്ദാം പക്തിം അപശ്യന് ഏതി ശ്രാവയ ।
ഇതി പുരോവാതമിതി പുരഃ - വാതം അജനയന് ।
അസ്തു ശൗഷ്ട്വം ഇതി അഭ്രം സമിതി അപ്താവയന് ।
യജ ഇതി വിദ്യുതമിതി വി - ദ്യുതം । 41 (50)

1.6.11.4

മജനയൻ യേ യജാമഹ ഇതി പ്രാവർഷയന്നഭ്യസ്തനയൻ
വഷ്ട്വകാരേണ തതോ വൈ തേഭ്യോ ദിശഃ പ്രാപ്തായന്ത യ
ഏവം വേദ പ്രാപ്തേ ദിശഃ പ്തായന്തേ പ്രജാപതിം തോ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

വേദ പ്രജാപതിസ്ത്വം വേദ യം പ്രജാപതിർ വേദ
സ പുണ്യോ ഭവത്യേഷ വൈ ഛന്ദസ്യഃ പ്രജാപതിരാ
ശ്രാവയാസ്തു ശ്രൗഷധ്വയജ യേ യജാമഹേ
വഷ്ട്കാരോയ ഏവം വേദ പുണ്യോ ഭവതി വസന്ത - [ ] 42

1.6.11.4 (Padam)

അജനയന് | യേ | യജാമഹ | ഇതി | പ്രേതി | അവർഷയന് |
അഭിതി | അസ്തനയന് | വഷ്ട്കാരേണേതി
വഷ്ട് - കാരേണ | തതഃ | വൈ | തേഭ്യഃ | ദിശഃ | പ്രേതി |
അപ്യായന്ത | യഃ | ഏവം | വേദ | പ്രേതി | അസ്മൈ | ദിശഃ |
പ്യായന്തേ | പ്രജാപതിമിതി പ്രജാ - പതിം |
തോവേദേതി തഃ - വേദ | പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ |
താംവേദേതി താം-വേദ | യം | പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ-പതിഃ |
വേദ | സഃ | പുണ്യഃ | ഭവതി | ഏഷഃ | വൈ | ഛന്ദസ്യഃ |
പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ | ഏതി | ശ്രാവയ | അസ്തു |
ശ്രൗഷ്ട് | യജ | യേ | യജാമഹേ | വഷ്ട്കാര ഇതി
വഷ്ട് - കാരഃ | യഃ | ഏവം | വേദ | പുണ്യഃ |
ഭവതി | വസന്തം | 42 (50)

1.6.11.5

മൃ॒തൂ॒നാം പ്രീ॑ണാമീ॒ത്യാഹ॑ർതവോ॒ വൈ പ്ര॑യാ॒ജാ
 ഋ॒തൂ॒നേ॒വ പ്രീ॑ണാതി॒ തേ॑സ്മൈ॒ പ്രീ॒താ യ॑മാപൂ॒ർവം ക॑ല്പ॒ന്തേ
 ക॑ല്പ॒ന്തേ॒സ്മാ ഋ॒തവോ॒ യ ഏ॒വം വേ॑ദാഗ്നീ॒ഷോമ॑യോരഹം
 ദേ॒വയ॑ജ്യയാ ച॒ക്ഷു॑ഷ്ണാൻ ഭൂ॒യാസ॑മീ॒ത്യാഹാ॑ഗ്നീ॒ഷോമാ॑ഭ്യാം
 വൈ യ॒ജ്ഞശ്ച॑ക്ഷു॒ഷ്ണാൻ താ॑ഭ്യാമേ॒വ ച॒ക്ഷു॑രാത്മൻ ധ॒ത്തേ
 ഹേ॒രഹം ദേ॒വയ॑ജ്യയാ॒ന്നാദോ॑ ഭൂ॒യാസ॑മീ॒ത്യാഹാ॑ഗ്നിർവൈ
 ദേ॒വാനാ॑മ॒ന്നാദ॑സ്മൈ॒ നൈ വാ - [ ] 43

1.6.11.5 (Padam)

ഋ॒തൂ॒നാം । പ്രീ॑ണാമി । ഇ॒തി । ആ॒ഹ । ഋ॒തവഃ॑ । വൈ ।
 പ്ര॑യാ॒ജാ ഇ॒തി പ്ര - യാ॑ജാഃ । ഋ॒തൂ॒ൻ । ഏ॒വ । പ്രീ॑ണാതി ।
 തേ । അ॒സ്മൈ । പ്രീ॑താഃ । യ॑മാപൂ॒ർവമി॑തി യ॑മാ - പൂ॒ർവം ।
 ക॑ല്പ॒ന്തേ । ക॑ല്പ॒ന്തേ । അ॒സ്മൈ । ഋ॒തവഃ॑ । യഃ । ഏ॒വം । വേ॑ദ ।
 അ॒ഗ്നീ॒ഷോമ॑യോരി॒ത്യഗ്നീ॑ - സോ॒മയോഃ॑ । അ॒ഹം ।
 ദേ॒വയ॑ജ്യയേതി ദേ॒വ - യ॑ജ്യയാ । ച॒ക്ഷു॑ഷ്ണാൻ । ഭൂ॒യാസം ।
 ഇ॒തി । ആ॒ഹ । അ॒ഗ്നീ॒ഷോമാ॑ഭ്യാമി॒ത്യഗ്നീ॑ - സോ॒മാഭ്യാം ।
 വൈ । യ॒ജ്ഞഃ । ച॒ക്ഷു॑ഷ്ണാൻ । താ॑ഭ്യാം । ഏ॒വ । ച॒ക്ഷുഃ ।
 ആ॒ത്മൻ । ധ॒ത്തേ । അ॒ഗ്നേഃ । അ॒ഹം ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ । അന്നാദ ഇത്യന്ന - അദഃ ।
ഭൂയാസം । ഇതി । ആഹ । അഗ്നിഃ । വൈ । ദേവാനാം ।
അന്നാദ ഇത്യന്ന - അദഃ । തേന । ഏവ । 43 (50)

1.6.11.6

അന്നാദൃമാത്മൻ ധത്തേ ദബ്ധിരസ്യദബ്ധോ ഭൂയാസമമും
ദഭേയമിത്യാഹൈതയാ വൈ ദബ്ധ്യാ ദേവാ
അസുരാനദന്തുവന്തയൈവ ഭ്രാതൃവ്യം
ദന്നോത്യഗ്നീഷോമയോരഹം ദേവയജ്യയാ വ്യത്രഹാ
ഭൂയാസമിത്യാഹാഗ്നീഷോമാഭ്യാം വാ ഇന്ദ്രോ
വ്യത്രമഹന്താഭ്യാമേവ ഭ്രാതൃവ്യം സൃണുത
ഇന്ദ്രാഗ്നിയോരഹം ദേവയജ്യയേന്ദ്രിയാവ്യന്നാദോ
ഭൂയാസമിത്യാഹേന്ദ്രിയാവ്യേവാനാദോ
ഭവതീന്ദ്രസ്യ - [ ] 44

1.6.11.6 (Padam)

അന്നാദൃമിത്യന്ന - അദഃ । ആത്മൻ । ധത്തേ । ദബ്ധിഃ ।
അസി । അദബ്ധഃ । ഭൂയാസം । അമും । ദഭേയം । ഇതി ।
ആഹ । ഏതയാ । വൈ । ദബ്ധ്യാ । ദേവാഃ । അസുരാൻ ।
അദന്തുവൻ । തയാ । ഏവ । ഭ്രാതൃവ്യം । ദന്നോതി ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

അഗ്നീഷോമയോരിത്യഗ്നീ - സോമയോഃ | അഹം |

ദേവയജ്യയേതി ദേവ-യജ്യയാ | വൃത്രഹേതി വൃത്ര - ഹാ |

ഭൂയാസം | ഇതി | ആഹ |

അഗ്നീഷോമാഭ്യാമിത്യഗ്നീ - സോമാഭ്യാം | വൈ | ഇന്ദ്രഃ |

വൃത്രം | അഹന്ന് | താഭ്യാം | ഏവ | ഭ്രാതൃവ്യം | സ്തൃണുതേ |

ഇന്ദ്രാഗ്നിയോരിതീന്ദ്ര - അഗ്നിയോഃ | അഹം |

ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ | ഇന്ദ്രിയാവീ |

അന്നാദ ഇത്യന്ന - അദഃ | ഭൂയാസം | ഇതി | ആഹ |

ഇന്ദ്രിയാവീ | ഏവ | അന്നാദ ഇത്യന്ന - അദഃ |

ഭവതി | ഇന്ദ്രസ്യ | **44 (50)**

1.6.11.7

ഽഹം ദേവയജ്യയേന്ദ്രിയാവീ ഭൂയാസമിത്യാഹേന്ദ്രിയാവേവ

ഭവതി മഹേന്ദ്രസ്യാഽഹം ദേവയജ്യയാ ജേമാനം

മഹിമാനം ഗമേയമിത്യാഹ ജേമാനമേവ മഹിമാനം

ഗച്ഛത്യഗ്നേഃ സിഷ്ടകൃതോഽഹം ദേവയജ്യയാഽഽയുഷ്മാൻ

യജേണൻ പ്രതിഷ്ഠാം ഗമേയമിത്യാഹായുരേവാത്മൻ

ധത്തേ പ്രതി യജേണൻ -തിഷ്ഠതി | **45**

1.6.11.7 (Padam)

അഹം | ദേവയജ്യയേതി ദേവ - യജ്യയാ | ഇന്ദ്രിയാവീ |
 ഭൂയാസം | ഇതി | ആഹ | ഇന്ദ്രിയാവീ | ഏവ | ഭവതി |
 മഹേന്ദ്രസ്യേതി മഹാ - ഇന്ദ്രസ്യ | അഹം | ദേവയജ്യയേതി
 ദേവ - യജ്യയാ | ജേമാനം | മഹിമാനം | ഗമേയം | ഇതി |
 ആഹ | ജേമാനം | ഏവ | മഹിമാനം | ഗച്ഛതി | അഗ്നേഃ |
 സ്വിഷ്ടകൃത ഇതി സ്വിഷ്ട - കൃതഃ | അഹം | ദേവയജ്യയേതി
 ദേവ - യജ്യയാ | ആയുഷ്ണാൻ | യജ്ഞേന | പ്രതിഷ്ഠാമിതി
 പ്രതി- സ്ഥാം | ഗമേയം | ഇതി | ആഹ | ആയുഃ | ഏവ |
 ആത്മൻ | ധത്തേ | പ്രതീതി | യജ്ഞേന | തിഷ്ഠതി | **45 (38)**

(പ്രതിഷ്ഠാ-മഹാദസ്ത-വിദ്യുതം-വസന്തം-തേനൈവേ-
 ന്രസ്യ-ഽഷ്ടാത്രിശ്ച) (A11)

1.6.12.1

ഇന്ദ്രം വോ വിശ്വതസ്സരി ഹവാമഹേ ജനേഭ്യഃ |
 അസ്മാകമസ്തു കേവലഃ | ഇന്ദ്രം നരോ നേമധിതാ
 ഹവന്തേ യത്പാര്യായുനജതേ ധിയസ്താഃ | ശൂരോ
 നൃഷാതാ ശവസശ്ചകാന ആ ഗോമതി പ്രജേ ഭജാ ത്വന്നഃ |
 ഇന്ദ്രിയാണി ശതക്രതോ യാ തേ ജനേഷു പഞ്ചസ്യ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ഇന്ദ്രം താനി ത ആ വൃണേ അനു തേ ദായി മഹ ഇന്ദ്രിയാ യ
സത്രാ തേ വിശ്വമനു വൃത്രഹത്യേ । അനു - [ ] 46

1.6.12.1 (Padam)

ഇന്ദ്രം । വഃ । വിശ്വതഃ । പരീതി । ഹവാമഹേ । ജനേഭ്യഃ ।
അസ്മാകം । അസ്മു । കേവലഃ । ഇന്ദ്രം । നരഃ । നേമധിതേതി
നേമ - ധിതാ । ഹവന്തേ । യത് । പാര്യഃ । യുനജതേ । ധിയഃ ।
താഃ । ശൂരഃ । നൃഷാതേതി നൃ-സാതാ । ശവസഃ । ചകാനഃ ।
ഏതി । ഗോമതീതി ഗോ - മതി । പ്രജേ । ഭജേ । ത്വം । നഃ ।
ഇന്ദ്രിയാണി । ശതക്രതോ ഇതി ശത - ക്രതോ । യാ । തേ ।
ജനേഷു । പഞ്ചസിതി പഞ്ച - സു । ഇന്ദ്ര । താനി । തേ ।
ഏതി । വൃണേ । അനിതി । തേ । ദായി । മഹേ । ഇന്ദ്രിയാ യ
സത്രാ । തേ । വിശ്വം । അനിതി ।

വൃത്രഹത്യേ ഇതി വൃത്ര - ഹത്യേ । അനിതി । 46 (50)

1.6.12.2

ക്ഷത്രമനു സഹോ യജത്രേന്ദ്ര ഭേവേഭിരനു തേ നൃഷഹ്യേ ।
ആയസ്മിൻമ് സപ്തവാസവാ സിഷ്ണുന്തി സ്വാരൂഹോ യഥാ ।
ഋഷിർഹ ദീർഘശ്രുത്തമ ഇന്ദ്രസ്യ ഘർമ്മോ അതിമിഃ ।
ആമാസു പക്ഷമൈരയ ആ സൂര്യഃ രോഹയോ ദിവി ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ഘർമ്മം ന സാമം തപതാ സുവൃക്തിഭിർ ജുഷ്ടം ഗിർവണസേ
ഗിരഃ । ഇന്ദ്രമിദ് ഗാമിനോ ബൃഹദിന്ദ്ര മർകേഭി രർകിണ്ഃ ।

ഇന്ദ്രം വാണീരനുഷത । ഗായന്തി ത്വാ ഗായത്രിണോർ- [ ] 47

1.6.12.2 (Padam)

ക്ഷത്രം । അനഗിതി । സഹഃ । യജത്ര । ഇന്ദ്ര । ദേവേഭിഃ ।
അനഗിതി । തേ । നൃഷഹ്യ ഇതി നൃ - സഹ്യഃ । ഏതി ।
യസ്മിൻ । സപ്ത । വാസവാഃ । തിഷ്ഠന്തി । സ്വാരുഹ ഇതി
സ്വ - രൂഹഃ । യഥാ । ഋഷിഃ । ഹ । ദീർഘശ്രുത്തമ ഇതി
ദീർഘശ്രുത്-തമഃ । ഇന്ദ്രസ്യ । ഘർമ്മഃ । അതിമിഃ । ആമാസു ।
പക്വം । ഐരയഃ । ഏതി । സൂര്യം । രോഹയഃ । ദിവി ।
ഘർമ്മം । ന । സാമൻ । തപത ।

സുവൃക്തിഭിരിതി സുവൃക്തി - ഭിഃ । ജുഷ്ടം । ഗിർവണസേ ।
ഗിരഃ । ഇന്ദ്രം । ഇത് । ഗാമിനഃ । ബൃഹത് । ഇന്ദ്രം ।

അർകേഭിഃ । അർകിണ്ഃ । ഇന്ദ്രം । വാണീഃ । അനുഷത ।
ഗായന്തി । ത്വാ । ഗായത്രിണ്ഃ । 47 (50)

1.6.12.3

ഛം തൃക മർകിണ്ഃ । ബ്രഹ്മാണസ്ത്വാ ശതക്രത-വുദ്ധ്യ
ശമിവ യേമിരേ । അഹ്ഹോമുചേ പ്ര ദരേമാ മനീഷാ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

മോഷിഷ്ട-ദാവ്നേ സുമതിം ഗൃണാനാഃ । ഇദമിന്ദ്ര പ്രതി
ഹവ്യം ഗൃഭായ സത്യാഃ സന്തു യജമാനസ്യ കാമാഃ ।
വിവേഷ യന്മാ ധിഷണാ ജജാന സ്തവൈ പുരാ
പാര്യാദിന്ദ്ര മഹനഃ । അഹ്ഹസോ യത്ര പീപരദ്യമാ നോ
നാവേവ യാന്ത മുദയേ ഹവന്തേ ।

പ്ര സമ്രാജം പ്രഥമ മധ്വരാണാം - [ ] 48

1.6.12.3 (Padam)

അർചന്തി । അർകം । അർകിണ്ഃ । ബ്രഹ്മാണഃ । ത്വാ ।
ശതക്രതവിതി ശത - ക്രതോ । ഉദിതി । വഹ്ശം । ഇവ ।
യേമിരേ । അഹ്ഹോമുച ഇത്യഹ്ഃ - മുചേ । പ്രേതി । ഭരേമ ।
മനീഷാം । ഓഷിഷ്ടദാവ്ന ഇത്യോഷിഷ്ട - ദാവ്നേ ।
സുമതിമിതി സു - മതിം । ഗൃണാനാഃ । ഇദം । ഇന്ദ്ര ।
പ്രതീതി । ഹവ്യം । ഗൃഭായ । സത്യാഃ । സന്തു ।
യജമാനസ്യ । കാമാഃ । വിവേഷ । യത് । മാ । ധിഷണാ ।
ജജാന । സ്തവൈ । പുരാ । പാര്യാത് । ഇന്ദ്രം । അഹനഃ ।
അഹ്ഹസഃ । യത്ര । പീപരത് । യഥാ । നഃ । നാവാ । ഇവ ।
യാന്തം । ഉദയേ । ഹവന്തേ । പ്രേതി । സമ്രാജമിതി
സം - രാജം । പ്രഥമം । അധ്വരാണാം । 48 (50)

1.6.12.4

മച് ഹോമുചം വൃഷഭം യജ്ഞിയാനാം ।
അപാം നപാതമശിനാ ഹയന്ത മസ്മിന്നര ഇന്ദ്രിയം ധത്ത
മോജഃ । വി ന ഇന്ദ്ര മൃധോ ജഹി നീ ചാ യച്ഛ പൃതന്യതഃ ।
അധസ്തദം തമീം കൃധി യോ അസ്മാച്ഛ അഭിദാസതി ।
ഇന്ദ്ര ക്ഷത്രമഭി വാമമോജോ ഽജായമാ വൃഷഭ ചർഷണീനാം ।
അപാനുദോ ജനമമിത്ര യന്ത മുരും ദേവേഭ്യോ അകൃണോരു
ലോകം । മൃഗോ ന ഭീമഃ കുചരോ ഗിരിഷ്ഠാഃ പരാവത - [ ] 49

1.6.12.4 (Padam)

അച്ഛോമുചമിത്യച്ഛഃ - മുചം । വൃഷഭം । യജ്ഞിയാനാം ।
അപാം । നപാതം । അശിനാ । ഹയന്തം । അസ്മിൻ । നരഃ ।
ഇന്ദ്രിയം । ധത്തം । ഓജഃ । വീതി । നഃ । ഇന്ദ്ര । മൃധഃ ।
ജഹി । നീചാ । യച്ഛ । പൃതന്യതഃ । അധസ്തദമിത്യധഃ - പദം ।
തം । ഇഹം । കൃധി । യഃ । അസ്മാൻ ।
അഭിദാസതീത്യഭി - ദാസതി । ഇന്ദ്ര । ക്ഷത്രം । അഭീതി ।
വാമം । ഓജഃ । അജായമാഃ । വൃഷഭ । ചർഷണീനാം ।
അപേതി । അനുദഃ । ജനം । അമിത്രയന്തമിത്യമിത്ര - യന്തം ।
ഉരും । ദേവേഭ്യഃ । അകൃണോഃ । ഉ । ലോകം । മൃഗഃ । ന ।

ഭീമഃ | കുചരഃ | ഗിരിഷ്ഠാ ഇതി ഗിരി - സ്ഥാഃ |

പരാവത ഇതി പരാ - വതഃ | **49 (50)**

1.6.12.5

ആ ജഗാമാ പരസ്യാഃ | സ്യുകച്ഛ് സച്ഛായ പവിമിന്ദ്ര
തിശ്മം വി ശത്രുൺ താഡി വിമൂധോ നുദസ്വ | വി ശത്രുൺ
വി മൂധോ നുദ വിവൃത്രസ്യ ഹന്ത രുജ | വി മന്യുമിന്ദ്ര
ഭാമിതോ ഽമിത്രസ്യാഭി ദാസതഃ | ത്രാതാരമിന്ദ്ര മവിതാര
മിന്ദ്രച്ഛ് ഹവേ ഹവേ സുഹവച്ഛ് ശൂരമിന്ദ്രം | ഹുവേ നു
ശക്രം പുരുഹൂതമിന്ദ്രം സ്വസ്തി നോ മഘവാ ധാതിന്ദ്രഃ |
മാ തേ അസ്യച്ഛ് - [ ] **50**

1.6.12.5 (Padam)

ഏതി | ജഗാമ | പരസ്യാഃ | സ്യുകം | സച്ഛായേതി
സം - ശായ | പവിം | ഇന്ദ്ര | തിശ്മം | വീതി | ശത്രുൺ |
താഡി | വീതി | മൂധഃ | നുദസ്വ | വീതി | ശത്രുൺ | വീതി |
മൂധഃ | നുദ | വീതി | വൃത്രസ്യ | ഹന്ത ഇതി | രുജ | വീതി |
മന്യും | ഇന്ദ്ര | ഭാമിതഃ | അമിത്രസ്യ | അഭിദാസത
ഇത്യഭി - ദാസതഃ | ത്രാതാരം | ഇന്ദ്രം | അവിതാരം | ഇന്ദ്രം |
ഹവേഹവ ഇതി ഹവേ - ഹവേ | സുഹവമിതി സു - ഹവം |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ശൂരം | ഇന്ദ്രം | ഹുവേ | നു | ശക്രം | പുരുഹൂതമിതി
പുരു - ഹൂതം | ഇന്ദ്രം | സ്വസ്തി | നഃ | മഘവേതി മഘ - വാ |
ധാതു | ഇന്ദ്രഃ | മാ | തേ | അസ്യാം | **50 (50)**

1.6.12.6

സഹസാവൻ പരിഷ്ടാ വഘായ ഭൂമ ഹരിവഃ പരാദൈ |
ത്രായസ്വ നോ ഽവ്യകേഭിർ വരുമൈ സ്തവ പ്രിയാസഃ
സൂരിഷു സ്യാമ | അനവസ്തേ രഥശായ തക്ഷൻ തപ്ഷാ
വജ്രം പുരുഹൂത ദ്യുമന്തം | ബ്രഹ്മാണ ഇന്ദ്രം മഹയന്തോ
അർക്കൈരവർദ്ധയന്നഹയേ ഹന്ത വാ ഉ | വൃഷ്ണേ യത്
തേ വൃഷണോ അർകമർചാനിന്ദ്ര ഗ്രാവാണോ അദിതിഃ
സജോഷാഃ | അനശാസോ യേ പവയോഽരഥാ
ഇന്ദ്രേഷിതാ അഭ്യവർത്തന്ത ദസ്യൂൻ | **51**

1.6.12.6 (Padam)

സഹസാവന്നിതി സഹസാ - വൻ | പരിഷ്ടാ | അഘായ |
ഭൂമ | ഹരിവ ഇതി ഹരി - വഃ | പരാദാ ഇതി പരാ - ദൈ |
ത്രായസ്വ | നഃ | അവ്യകേഭിഃ | വരുമൈഃ | തവ | പ്രിയാസഃ |
സൂരിഷു | സ്യാമ | അനവഃ | തേ | രഥം | അശായ |
തക്ഷൻ | തപ്ഷാ | വജ്രം | പുരുഹൂതേതി പുരു - ഹൂത |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - പ്രഥമകാണ്ഡേ - ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

ദൃഗ്മന്തമിതി ദൃഗ് - മന്തം । ബ്രഹ്മാണഃ । ഇന്ദ്രം । മഹായന്തഃ ।
അർകൈഃ । അവർധയന് । അഹയേ । ഹന്തവൈ । ഉ ।
വൃഷ്ടേ । യത് । തേ । വൃഷ്ടണഃ । അർകം । അർചാൻ । ഇന്ദ്ര ।
ഗ്രാവാണഃ । അദിതിഃ । സജോഷാ ഇതി സ - ജോഷാഃ ।
അനശ്വാസഃ । യേ । പവയഃ । അരമാഃ । ഇന്ദ്രേഷിതാ
ഇതീന്ദ്ര - ഇഷിതാഃ ।
അഭ്യവർതന്തേത്യഭി - അവർതന്ത । ദസ്യുൻ । 51 (48)
(വൃത്രഹത്യേസനു-ഗായത്രിണോ-ധാരാണാം-പരാവതോ-സന്ധ്യാ-
മഷ്ടാചതാരിഷ്ശച്ച) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(സംത്യാ സിഞ്ചാമി-ധ്രുവോ-സന്ധ്യാഗിർമാ-
ബർഹിഷോഹ-മാ പായതാ-മഗന്മ-യമാ വൈ-യോ വൈ
ശ്രദ്ധാം- പ്രജാപതിർ യജ്ഞാൻ-ധ്രുവോസീത്യാഹ-
യോ വൈ സപ്തദശ-മിന്ദ്രം ധേവോ-ദാദശ ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

സംത്യാ-ബർഹിഷോഹം-യമാ വാ-ഏവം വിദാ-
ഞ്ചൈഷാമി-സാഹസാവ-നൈകപഞ്ചാശത് ।

First and Last Padam of Sixth Prashnam:-

സംതാ[|] സിഞ്ചാമി[|] - ദസ്യുൻ[|] ।

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം പദ പാഠേ

പ്രഥമകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 – Prasanam 6 – TS 1.6

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	3	133
Anuvakam 2	4	186
Anuvakam 3	3	156
Anuvakam 4	4	194
Anuvakam 5	2	129
Anuvakam 6	4	185
Anuvakam 7	4	203
Anuvakam 8	4	211
Anuvakam 9	4	190
Anuvakam 10	6	286
Anuvakam 11	7	338
Anuvakam 12	6	298
Total →	51	2509

(To download our vedic compilations please visit
www.vedavms.in)